

KÅPAN PENSIONER

FÖR STATLIGT ANSTÄLLDA

ÅRSREDOVISNING

2013

Innehåll

År 2013 i korthet	3
Förvaltningsberättelse	4
Femårsöversikt	11
Resultaträkning	12
Balansräkning	13
Rapport över förändring av eget kapital	14
Kassaflödesanalys	15
Noter	16
Revisionsberättelse	31
Överstyrelse, styrelse och revisorer	32
Definitioner	34

Det här är Kåpan Pensioner

Kåpan pensioner försäkringsförening förvaltar premiebestämda pensioner för statligt anställda. Verksamheten är sammanlänkad med de statliga pensionsavtalen PA-91 och PA 03 där föreningen förvaltar en del av tjänstepensionen samt fungerar som ickevals-alternativ i den del av pensionen som är valbar.

Kåpan Pensioner är en ekonomisk förening där allt överskott i kapitalförvaltningen går tillbaka till medlemmarna. Föreningen erbjuder enbart en produkt, traditionell pensionsförsäkring med garanterad kapitalutveckling, till en låg kostnad. Målsättningen är att ge en långsiktigt bra avkastning och en god nivå på medlemmarnas pension från föreningen.

År 2013 i korthet

- Förvaltad kapital ökade med 6 563 Mkr till 60 256 Mkr.
- Inbetalade premier uppgick till 4 007 Mkr, utbetalade pensioner uppgick till 1 818 Mkr.
- Den totala avkastningen på förvaltad kapital var positiv och uppgick till 8,4 procent.
- Styrelsen har beslutat att fastställa återbäringsränta till 12 procent för år 2013.
- Konsolideringsgraden uppgick vid årsskiftet till 114 procent. Efter beslutad återbärning uppgår konsolideringsgraden till 102 procent.
- Återbärning fördelas från januari 2014 månadsvis i efterskott.
- Solvensgraden förstärktes från 133 procent till 153 procent. Förstärkningen är hänförlig till årets avkastning på tillgångarna samt en lägre värdering av föreningens pensionsåtaganden.
- De administrativa kostnaderna har fortsatt vara på en låg nivå och uppgick till 0,08 procent i relation till förvaltad kapital.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Kåpan pensioner försäkringsförening, org. nr 816400-4114, får härmed avge redovisning för verksamhetsåret 2013.

Verksamhet

Föreningen har som huvudändamål att förvalta och utbetala pensionsmedel för anställda som omfattas av avtal som slutits mellan Arbetsgivarverket och de statsanställdas huvudorganisationer, eller mellan andra parter, som tecknat pensionsavtal som knyter an till detta avtal. Inriktningen är försäkring av pension genom traditionell pensionsförsäkring med en garanterad ränta på inbetalade premier och en fördelning av överskott från förvaltningen via återbäringsränta.

De försäkringsformer som föreningen erbjuder är tjänstepensionsförsäkringarna Kåpan Tjänste, Kåpan Extra och den kompletterande pensionsförsäkring Kåpan Plus. Därtill kommer den individuella ålderspensionen där Kåpan är ett valbart alternativ samt förvaltare för de anställda som inte aktivt valt förvaltare för sina pensionsmedel.

Medlemmar

Kåpan Pensioner är en försäkringsförening där allt sparande går tillbaka till medlemmarna i form av utbetalad pension. Det totala antalet medlemmar uppgår till över 700 000 personer.

Försäkringspremier

Föreningen förvaltar de premier som arbetsgivaren har betalat in för de anställdas räkning enligt gällande kollektivavtal och de pengar som medlemmarna själva valt att placera i Kåpan Plus för att komplettera sin tjänstepension.

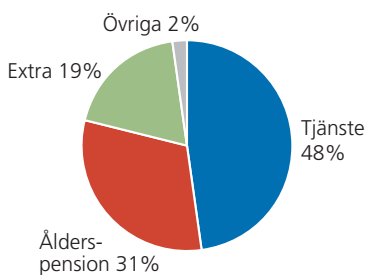
Under året inbetalades totalt 4 007 Mkr i premier, fördelade enligt nedan

Kategori	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Kåpan Tjänste	1 930	1 905	1 825	1 789	1 708	1 693	1 594
Kåpan Ålderspension	1 253	1 202	1 143	1 084	1 041	1 013	905
Kåpan Extra	733	732	640	667	554	805	64
Kåpan Plus	91	96	102	110	114	126	152
Totalt	4 007	3 935	3 710	3 650	3 417	3 637	2 715

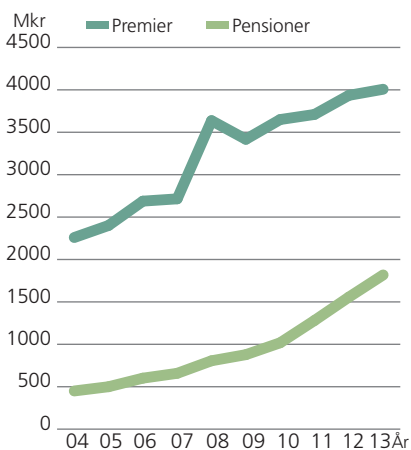
Pensionsutbetalningar

Under året utbetalades 1 818 (1 556) Mkr, varav 369 (260) Mkr utgjorde återbärning utöver den garanterade räntan på kapitalet. Normalt är tiden för utbetalning fem år från det att pensionen börjar betalas ut vid 65 års ålder för samtliga kategorier utom Kåpan Ålderspension som är livsvarig.

Fördelning av premier

Utveckling av inbetalade premier och utbetalade pensioner

Riktlinjer för förvaltningen av placerade medel

De av styrelsen beslutade långsiktiga riktlinjerna innebär att föreningens tillgångar, inklusive återbäringsmedel, skall vara placerade så att de ger en god avkastning med begränsad risk.

Fördelningen av tillgångarnas marknadsvärde skall enligt placeringspolicyn, som beslutades av styrelsen i december 2013, ligga inom följande intervaller:

- Aktier eller aktierelaterade tillgångsslag till lägst 20 procent och högst 35 procent.
- Räntebärande värdepapper till lägst 45 procent och högst 65 procent.
- Alternativa tillgångar inkl fastighetsrelaterade placeringar till lägst 5 procent och högst 20 procent.

Styrelsens beslut innebär att förvaltningen skall bedrivas med samma långsiktiga inriktning som tidigare år. I policyn anges ett riktvärde för föreningens sammantagna utestående ränterisk dvs. en sammanvägning av de räntebärande tillgångarnas räntebindningstid och de utlovade pensionsutbetalningarna inklusive den garanterade räntan på medlemmarnas sparande fram till dess utbetalning. Ränterisken mäts som ränterisktäckningsgrad och uppgick till 32,1 procent. Riktvärdet för ränterisktäckningsgraden är att den inte bör understiga 30 procent och löpande anpassas till utvecklingen av solvensgraden och behovet av räntesäkring av utestående åtaganden, se not 2 för en fördjupad redogörelse.

Den utestående valutarisken får enligt den beslutade policyn inte överstiga 10 procent. Vid årsskiftet uppgick den utestående valutarisken till 7,2 procent av tillgångarnas värde. Under året har i princip samtliga tillgångar utom de i tillväxtländerna varit valutasäkrade.

Kapitalförvaltning

Marknadsvärdet av föreningens placeringstillgångar med tillägg för övriga tillgångars bokförda värden uppgick vid årets slut till 60 256 (53 693) Mkr.

Avkastningen på placeringstillgångarna var positiv och uppgick till 8,4 (+10,5) procent.

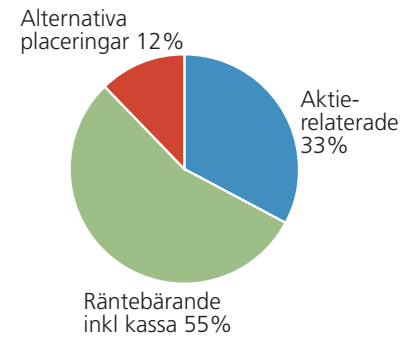
Kapitalavkastning

Den totala avkastningen på tillgångarna fördelar sig enligt följande:

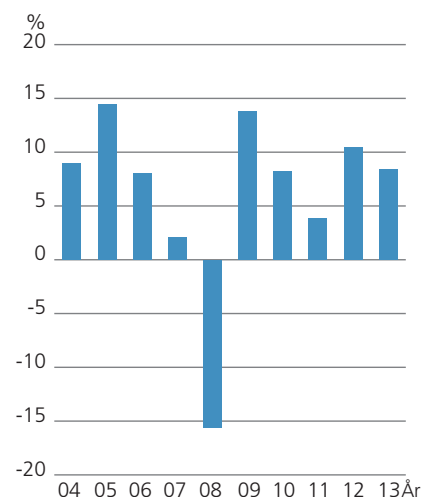
Portfölj	Marknadsvärde Mkr	Andel i %	Totalavkastning ¹⁾ i %, 2013
Ränterelaterade	33 160	31	1,7
Aktierelaterade	18 702	55	22,8
Övriga placeringar	7 391	12	5,9
Övriga tillgångar, kassa	1 003	2	–
Summa tillgångar	60 256	100	8,4

¹⁾ Vid beräkning av avkastningen har daglig viktning använts för att beakta kapitalbasens förändring under året.

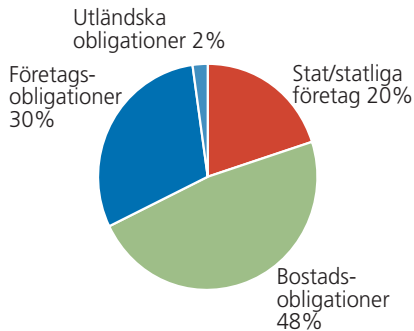
Placering av föreningens tillgångar vid årsskiftet

Totalavkastning

Allokering räntor

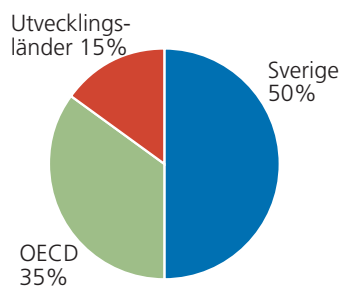

Ränterelaterade tillgångar

De räntebärande placeringarna var vid årsskiftet 33 160 (30 686) Mkr. Placeringarna utgjordes till 48 procent (46) av bostadsobligationer och till 20 (20) procent av statsobligationer eller obligationer och certifikat utgivna av statligt helägda bolag. Placeringar i certifikat och obligationer utgivna av övriga emittenter utgjorde 30 (34) procent. Resterande 2 procent av placeringarna utgjordes av räntebärande placeringar i utländsk valuta. Vid årsskiftet bestod de totala räntebärande tillgångarna enbart av nominellt räntebärande värdepapper och inga realränteobligationer. Avkastningen på räntebärande värdepapper uppgick till 2,3 (8,5) procent. Den generella räntenivån har stigit något under året och vid en sammantagen bedömning av värdet på innehavet i stats- och bostadsobligationer har detta påverkat avkastningen negativt. Räntenivån på statsobligationer ligger kvar på historiskt låga nivåer vilket innebär att räntepaceringarna förväntas ge en begränsad löpande avkastning de närmaste åren.

Utöver placeringar i räntebärande värdepapper har föreningen med syftet att minska den utestående ränterisken i gjorda åtaganden tecknat avtal om olika former av räntesäkringar. Avtalen innebär i princip att den fasta räntan i gjorda åtaganden byts mot en rörlig ränta med en mindre risk för värdet förändring. Under året har effekten av förändringar av marknadsräntorna inneburit att värdet på gjorda åtaganden har sjunkit i värde med -4 471 (+646) Mkr. Effekten av ändrade föreskrifter och förordningar för diskonteringsränta innebär en ökning med +1 364 (0) Mkr. Sammantaget innebär det att åtagandena har sjunkit i värde med -3 107 (+646) Mkr. Utestående avtal om räntesäkring omfattade vid årets slut totalt 2 525 (6 100) Mkr. Värdet förändringen av räntesäkringarna innebär att dessa sjunkit med -89 (-30) Mkr. Den sammanlagda resultateffekten och positiva påverkan på solvensen uppgår därmed till +3 018 (-676) Mkr. Den sammanlagda resultateffekten av räntesäkringingen motsvarar en negativ påverkan på totalavkastningen om 0,2 (-0,2) procent. Sammantaget uppgick därmed avkastningen till 1,7 (+8,3) procent på ränterelaterade placeringar.

Allokering aktier

Aktierelaterade tillgångar

Under året har de globala aktiemarknaderna haft en stark utveckling. Världens samlade aktiekurser har totalt stigit med ca 21,2 procent mätt i lokala valutor. Utvecklingen har varit genomgående stabil i de flesta västländer men svag i tillväxtländerna. De aktierelaterade tillgångarna uppgick vid årsskiftet till 18 702 (14 712) Mkr samt ett innehav om 1 015 Mkr i aktieterminer. Den sammanlagda avkastningen under året uppgick till 22,8 (+16,5) procent.

Föreningen har sedan starten av verksamheten valt att valutasäkra merparten av aktieplaceringarna vilket inneburit att relativa förändringar i värdet på den svenska kronan under året inte har påverkat avkastningen. Aktieplaceringar i tillväxtländerna har inte valutasäkrats vilket innebär att avkastningen påverkas av valutakursförändringar.

Innehavet av aktier noterade på Stockholmsbörsen hade en positiv avkastning på 25,4 procent (+15,9) procent. Förvaltningen av aktier noterade på Stockholmsbörsen sker i egen regi. Som jämförelseindex används SIX 60.

Övriga placeringar

Investeringar i övriga tillgångar görs i huvudsak inom reala tillgångar och riskkapitalfonder. Reala tillgångar delas upp i tre områden fastigheter, skog- och mark och infrastruktur. Området infrastruktur innebär investeringar i olika typer av fonder som investerar i fastigheter med stabila kassaflöden och en långsiktig placeringshorisont. Skog och mark är i huvudsak mark med växande skog samt jordbruk ägda via fonder eller bolag. Området fastigheter är indirekta investeringar i olika typer av mark och byggnader. Reala tillgångar visade en positiv värdeutveckling under året. Totalt uppgick det placerade kapitalet i reala tillgångar till 5 603 (5 027) Mkr och avkastningen under året till 5,8 (+9,4) procent.

Investeringar i olika typer av riskkapitalfonder och finansiella instrument uppgick till 1 788 (2 151) Mkr och avkastningen under året till 6,29 (+4,05) procent. Sammantaget blev avkastningen för området övriga placeringar positiv med 5,9 procent.

Risk- och känslighetsanalys

Kapitalförvaltningen påverkas av yttre omständigheter som innebär olika former av risker. Man kan indela dessa risker i marknads-, kredit- och operativ risk. Därtill kommer ytterligare en branschspecifik risk nämligen försäkringsrisk. En fördjupad redogörelse för utestående risker i verksamheten finns i not 2.

Den osäkerhet som föreligger på marknaden innebär att förluster på placeringstillgångarna inte kan uteslutas. För placeringstillgångar där marknadspriser inte finns publicerade föreligger källor till osäkerhet, se not 1 avsnittet Viktiga bedömningar och källor till osäkerhet, samt not 15.

Försäkringsteknisk utredning

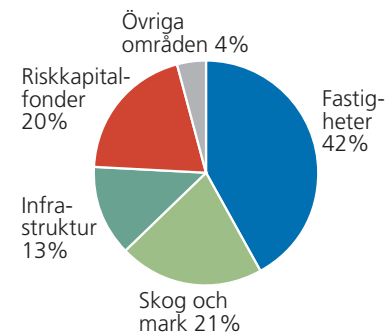
Den försäkringstekniska utredningen har utförts av aktuarie Ulrika Taube. Utredningen visar att föreningens försäkringstekniska avsättning uppgår till 39 398 (40 477) Mkr. De åtaganden föreningen har består till en dominerande del av fasta garanterade räntor på inbetalade premier. Dessa åtaganden har i den försäkringstekniska utredningen värderats, med stöd av Finansinspektionens allmänna råd, med utgångspunkt i bl.a. aktuella marknadsräntor för motsvarande löptider.

Kostnader

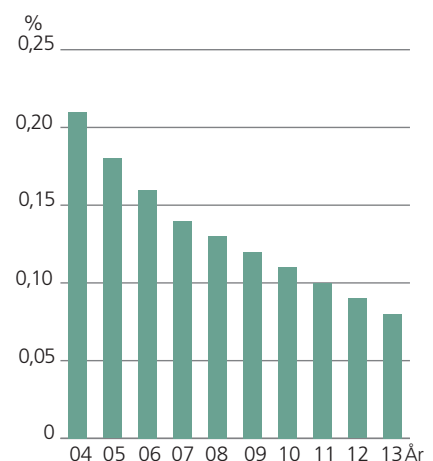
Kostnaderna i försäkringsrörelsen uppgick till 44 (44) Mkr. Ett mått på kostnadseffektivitet är förvaltningskostnadsprocenten, dvs. förhållandet mellan driftskostnaderna och tillgångarnas genomsnittliga marknadsvärde, som uppgick till 0,08 (0,09) procent.

Kostnaderna för år 2013 togs ut genom en fast avgift om 12 kr per försäkring och ett avdrag på försäkringskapitalet om 0,08 procent. För år 2014 sänks avdraget på försäkringskapitalet från 0,08 procent till 0,07 procent. Det fasta avdraget per försäkring blir oförändrat. Sammantaget skall avdragen motsvara verksamhetens kostnader och målsättningen är att fortsätta sänka uttaget över tid.

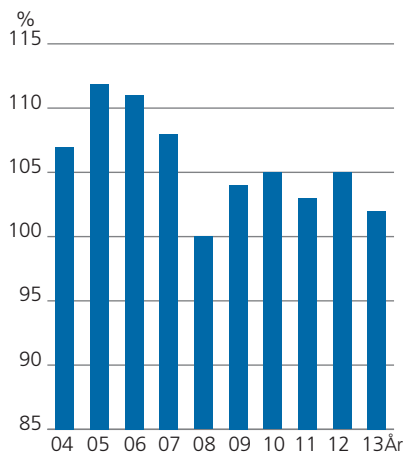
Övriga investeringar

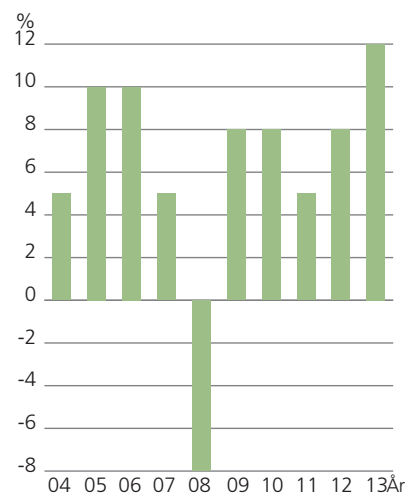
Utveckling förvaltningskostnader

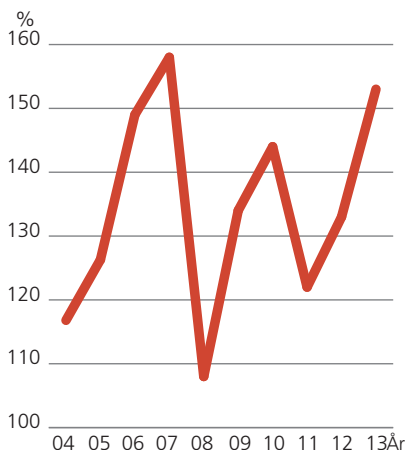
Kollektiv konsolideringsgrad

Återbäringsränta

Solvensgrad

Kollektiv konsolidering

Med kollektiv konsolidering avses tillgångarnas marknadsvärde minskat med finansiella skulder i förhållande till summan av försäkringstekniska skulden baserad på premieinbetalningar och den garanterade räntan samt tidigare allokerade återbäringsmedel.

Årets positiva värdeutveckling på tillgångarna innebär att konsolideringsgraden före beslut om återbäringsränta vid årets slut uppgick till 114 procent.

Styrelsen har beslutat om en policy för kollektiv konsolidering och återbärning i föreningen. I policyn anges att konsolideringsgraden bör ligga inom intervallet 95 – 110 procent med en långsiktig målnivå på 100 procent.

Beslut om att tilldela återbärning för år 2013

Den goda nivån på konsolideringen vid årsskiftet innebär att styrelsen beslutat att efter av aktuarie utförd försäkringsteknisk utredning tilldela medlemmarna en återbärning för verksamhetsåret 2013 om 12 procent före avkastningsskatt och kostnader. Återbärningen tillförs medlemmarnas pensionskapital årsvis i efterskott. Konsolideringsgraden vid årsskiftet efter beslutad återbärning för år 2013 uppgår till 102 procent.

Övergång till månadsvis återbärning från år 2014

Överstyrelsen fattade beslut om reviderade stadgar i föreningen i mars 2013. Ändringarna innebär att från januari 2014 gick föreningen över till månadsvis återbäringsränta i stället för årsvis i efterskott. Medlemmarnas pensionskapital räknas därför fortsättningsvis om löpande under året med den avkastning som kapitalet ger varje månad inom ramen för policyn för kollektiv konsolidering och återbärning i föreningen.

Utvecklingen av solvensen

Solvensen uttrycker hur stor del av den försäkringstekniska skulden som täcks av tillgångarna. Avkastningen på tillgångarna under året har varit positiv. Utestående åtagande värderades vid årsskiftet med utgångspunkt i en diskonteringsräntekurva som utgår från marknadsräntan för de första kommande 10 åren och därefter en successiv anpassning till en fast s.k. makroränta på 4,2 procent. Den ränta som använts har en högre räntenivå jämfört med föregående år vilket inneburit att värdet på utestående åtaganden sjunkit. Sammantaget har solvensgraden under året stigit med 20 procentenheter från 133 procent till 153 procent. Avkastningen har bidragit med en förstärkning med 8 procentenheter och förändringar i värderingen av utestående åtagande har bidragit med en förstärkning om 10 procentenhet. Under året inbetalda premier har bidragit med 2 procentenheter genom att den utlovade garanterade räntan är lägre än den ränta som används vid diskonteringen av åtagandet.

Tillskott till premieregleringsfonden

Pensionsavtalet mellan parterna på det statliga avtalsområdet, PA 03, innebär att arbetsgivaren betalar premier till försäkringen Kåpan Tjänste för samtliga anställda men att anställda under 23 år inte tillförs premie. Enligt villkoren i

stadgarna skall Kåpan Pensioner tillföra dessa medel till premieregleringsfonden som utgör en del av föreningens eget kapital. Under året har premieregleringsfonden tillförts sådana medel om totalt 22 Mkr.

Redovisning av tidigare tillskjutna förlagslån

Föreningen har tidigare år erhållit tillskott i form av eviga räntefria förlagslån från parterna på det statliga avtalsområdet varav merparten i samband med övertagandet av Försäkringsföreningen för försäkringskasseområdet. Sammantaget uppgår emitterade förlagslån till 386 Mkr. Det emitterade förlagslånet kan enligt villkoren endast återbetalas efter beslut av överstyrelsen och godkännande av Finansinspektionen. Finansinspektionen har i ett yttrande daterat den 13 december 2013 meddelat att de ej anser det möjligt inom gällande lagstiftning att bevilja en återbetalning. Förlagslånet utgör en del av tillgängligt riskkapital i föreningen och redovisas som tidigare under rubriken eget kapital.

Avkastningsskatt

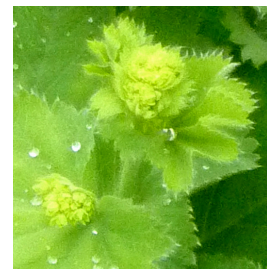
Föreningen betalar avkastningsskatt för medlemmarnas räkning. Utgångspunkt för skatteberäkningen är medlemmarnas pensionskapital i form av marknadsvärdet av föreningens tillgångar efter avdrag för finansiella skulder den 1 januari beskattningsåret. Avkastningen på dessa medel schablonberäknas efter en räntesats som är lika med den genomsnittliga statslåneräntan året innan beskattningsåret. Den framräknade schablonintäkten beskattas därefter med 15 procent. För föreningens vidkommande innebar detta att den inbetalade avkastningsskatten för år 2013 uppgick till 122 (179) Mkr.

Ledningsfunktioner och granskning

Kåpan Pensioners högsta beslutande organ är överstyrelsen. Ledamöterna i överstyrelsen är utsedda av parterna inom det statliga avtalsområdet. Hälften av ledamöterna är utsedda av Arbetsgivarverket och den andra hälften av de fackliga organisationerna. Det sammanlagda antalet ordinarie ledamöter uppgår till 30 med lika många personliga suppleanter. Under året har överstyrelsen hållit ordinarie stämma.

Föreningens operativa verksamhet leds av en styrelse, som består av sex ledamöter med personliga suppleanter. Styrelsen är i likhet med överstyrelsen paritetiskt sammansatt. Styrelsen utser föreningens verkställande direktör. Under året har styrelsen haft sju sammanträden varav ett i form av ett två dagars seminarium. Viktiga frågor som behandlats, utöver förslagen till stämman, är den framtida långsiktiga placeringsinriktningen, utvecklingen inom regelverksområdet och hanteringen av risker i förvaltningen. Under året har styrelsen bl.a. uppdaterat och tagit beslut om merparten av föreningens policys. Styrelsen har inom sig utsett ett ersättningsutskott där lönesättningen av verkställande direktören bereds och beslutas. Övriga frågor bereder styrelsen i sin helhet. Ersättningarna till övriga ledande befattningshavare i föreningen beslutas av verkställande direktören i enlighet med den av styrelsen beslutade ersättningspolicyn.

Ordförande i styrelsen och ersättningsutskottet är sedan den 28 mars 2012 generaldirektören för Arbetsgivarverket Ulf Bengtsson.

Administration

Föreningen hade förutom verkställande direktören vid årets slut 11 anställda. Medelantalet anställda under året uppgick till 11 (10) personer med den huvudsakliga uppgiften att bedriva kapitalförvaltning och riskkontroll. Statens tjänstepensionsverk (SPV) i Sundsvall anlitas för att administrera försäkringsverksamheten. I uppdraget ligger att utveckla och underhålla föreningens försäkringsadministrativa system, göra premieinbetalningskontroll, utföra försäkringstekniska beräkningar, utfärda pensionsbesked, upprätthålla en väl fungerande kundtjänst och ombesörja pensionsutbetalningar.

Investeringar

Årets investeringar uppgick till 1 (1) Mkr. Föreningen har under tidigare år uppdaterat och moderniserat merparten av de centrala systemen i verksamheten. Det försäkringsadministrativa systemet skrivs av på 10 år, övriga investeringar på 3 – 5 år.

Utblick inför framtiden

Kåpan Pensioner startade sin verksamhet år 1992 och är sedan år 2003 icke-valsalternativ för den individuella ålderspensionen. Föreningens verksamhet ökar således hela tiden i omfattning vilket ställer större krav på organisationen men ger även stordriftsfördelar och möjligheter till en ökad effektivitet. Med nuvarande utveckling uppnås en balans mellan utbetalningar och inbetalningar ungefär år 2050 vilket innebär att organisationen löpande behöver utvecklas och anpassas.

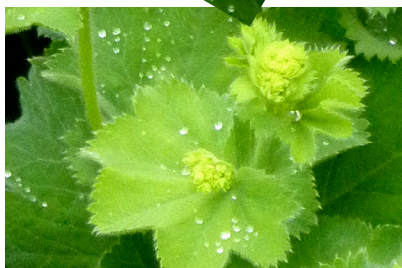
Parterna på det statliga avtalsområdet har aviserat att de avser inleda förhandlingar om ett nytt pensionsavtal. Det innebär att föreningens verksamhet måste anpassas till inriktningen i ett nytt avtal.

Under år 2013 har arbete fortsatt med att effektivisera verksamheten och förbereda organisationen inför de förändringar som den stora mängd olika förslag till nya regelverk för föreningens verksamhet som eventuellt kommer att införas samt övriga förändringar i gällande regelverk.

Den strategiska inriktningen av verksamheten ligger fast och målsättningen är att sänka de redan låga kostnaderna ytterligare. Föreningen har ett fördjupat samarbete med Statens tjänstepensionsverk (SPV) rörande bl.a. samordnade pensionsbesked och gemensam kundtjänst. Syftet med samarbete är att ge medlemmarna en bättre information om den statliga tjänstepensionen.

Behandling av årets resultat

Årets resultat på 7 961 646 012 (+5 199 276 061) kronor överförs till övriga fonder. Föreningens egna kapital uppgår därmed per den 31 december 2013 till 20 812 549 785 (13 198 183 975) kronor.

Femårsöversikt

Resultat, Mkr	2013	2012	2011	2010	2009
Premieinkomst	4 007	3 935	3 710	3 650	3 417
Kapitalavkastning, netto	4 491	4 904	1 668	3 161	4 283
Utbetalda försäkringsersättningar	-1 449	-1 296	-1 122	-941	-782
Utbetald återbäring ¹⁾	-369	-260	-159	-77	-96
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	8 084	5 378	-4 471	3 956	7 414
Årets resultat	7 962	5 199	-4 647	3 782	7 236

¹⁾ Utbetalningar redovisas som en avdragspost under Eget kapital, Finansiell rapport.

Ekonomisk ställning, Mkr	2013	2012	2011	2010	2009
Totala tillgångar ¹⁾	60 256	53 693	46 627	42 703	37 247
Placeringstillgångar ¹⁾	58 580	51 978	45 169	41 451	36 225
Försäkringstekniska avsättningar	39 398	40 477	38 356	29 673	27 800
Konsolideringskapital	20 813	13 198	8 237	13 024	9 305
Kapitalbas	20 803	13 186	8 222	13 005	9 292
Erforderlig solvensmarginal	1 576	1 619	1 534	1 187	1 112

¹⁾ Placeringstillgångar till verkligt värde och övriga tillgångar till bokfört värde.

Nyckeltal, procent	2013	2012	2011	2010	2009
Förvaltningskostnader ¹⁾	0,08	0,09	0,10	0,11	0,11
Totalavkastning	8,4	10,5	3,9	8,2	13,8
Återbärränta	12,0	8,0	5,0	8,0	8,0
Konsolideringsgrad	102	105	103	105	104
Solvensgrad	153	133	122	144	134

¹⁾ I förhållande till genomsnittliga tillgångar.

Totalavkastning per tillgångsslag ¹⁾

	Marknadsvärde 2013-12-31		Marknadsvärde 2012-12-31		Total- avkastning i procent ²⁾ 2013
	Mkr	%	Mkr	%	
Aktierelaterade	18 702	31,0%	14 712	27,4%	22,8
Räntebärande ³⁾	33 160	55,1%	30 686	57,2%	1,7
Övriga placeringar	7 391	12,3%	7 178	13,4%	5,9
Övriga tillgångar	1 003	1,6%	1 117	2,0%	–
Summa tillgångar	60 256	100,0%	53 693	100,0%	8,4

¹⁾ Definieras i relation till vilket underliggande tillgångsslag som genererar avkastningen.

²⁾ Daglig tidsviktning av placeringarna i relation till värdeförändringar, ränteintäkter och utdelningar.

³⁾ Avkastningen på derivatinstrument som tecknats för att minska ränterisken i utestående försäkringsåtaganden är inkluderad i avkastningen för räntebärande placeringstillgångar.

Resultaträkning

Mkr	Not	2013	2012
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen			
Premieinkomst	3	4 007	3 935
Kapitalavkastning, intäkter	4	2 872	2 723
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5	2 230	2 211
Utbetalda försäkringsersättningar	6	-1 449	-1 296
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar		1 079	-2 121
Driftskostnader	7	-44	-44
Kapitalavkastning, kostnader	8	-30	-30
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	9	-581	0
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		8 084	5 378
Icke-teknisk redovisning			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		8 084	5 378
Avkastningsskatt	10	-122	-179
Årets resultat tillika totalresultat		7 962	5 199

Rapport över totalresultat

Mkr	2013	2012
Årets resultat	7 962	5 199
Övrigt totalresultat	0	0
Summa totalresultat	7 962	5 199

Balansräkning

Mkr	Not	2013-12-31	2012-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella tillgångar			
Övriga immateriella tillgångar	11	10	12
Placeringstillgångar			
Andra finansiella placeringsstillgångar			
Aktier och andelar	12	25 816	21 686
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	13	32 529	30 043
Derivat	14	235	249
	15	58 580	51 978
Fordringar			
Övriga fordringar	16	33	52
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	17	2	2
Kassa och bank		1 172	1 191
		1 174	1 193
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränteintäkter		458	455
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		1	3
		459	458
Summa tillgångar		60 256	53 693
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget Kapital			
Andra fonder			
Övriga fonder		12 443	7 613
Evigt förlagslån		386	386
Premieregleringsfond		22	0
Årets resultat tillika totalresultat		7 962	5 199
		20 813	13 198
Försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättning	19, 20	39 386	40 463
Avsättning till oreglerade skador	21	12	14
		39 398	40 477
Avsättningar för andra risker och kostnader			
Skatt		6	11
Skulder			
Övriga skulder	22	37	5
		37	5
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		2	2
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		60 256	53 693
Poster inom linjen			
Ställda säkerheter	23	0	0
Åtaganden	23	14 185	17 827

Rapport över förändring av eget kapital

2013

Mkr	Övriga fonder	Evigt förlagslån	Premie-reglerings fond	Årets totalresultat	Eget kapital
Ingående eget kapital föregående räkenskapsår	7 613	386	0	5 199	13 198
Vinstdisposition 2012	5 199			-5 199	0
Under räkenskapsåret utbetald återbäring	-369				-369
Omförda medel enligt stadgarna			22		22
Årets resultat tillika totalresultat 2013				7 962	7 962
Utgående eget kapital räkenskapsåret	12 443	386	22	7 962	20 813

2012

Mkr	Övriga fonder	Evigt förlagslån	Årets totalresultat	Eget kapital
Ingående eget kapital föregående räkenskapsår	12 520	364	-4 647	8 237
Vinstdisposition 2011	-4 647		4 647	0
Under räkenskapsåret utbetald återbäring	-260			-260
Omförda medel enligt stadgarna			22	22
Årets resultat tillika totalresultat 2012			5 199	5 199
Utgående eget kapital räkenskapsåret	7 613	386	5 199	13 198

Kassaflödesanalys

Mkr	1 jan – 31 dec 2013	1 jan – 31 dec 2012
Den löpande verksamheten ¹⁾		
Resultat före skatt	8 084	5 378
Justering för poster som ej ingår i kassaflödet ²⁾	-2 725	-86
Betald avkastningsskatt	-122	-179
Utbetald återbäring ³⁾	-369	-260
Förändring av övriga rörelsefordringar	19	-83
Förändring av övriga rörelseskulder	27	-17
Kassaflöde från den löpande verksamheten	4 914	4 753
Investeringsverksamheten		
Investering i anläggningstillgångar	-2	-1
Försäljning av finansiella placeringstillgångar	22 125	31 408
Köp av finansiella placeringstillgångar	-27 078	-36 006
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-4 955	-4 599
Finansieringsverksamheten		
Inbetalda utjämningsavgifter	22	22
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	22	22
Årets kassaflöde	-19	176

Förändring av likvida medel

Mkr	2013	2012
Likvida medel vid årets början	1 191	1 015
Årets kassaflöde	-19	176
Likvida medel vid årets slut ⁴⁾	1 172	1 191

Varav	2013	2012
Ränteinbetalningar	1 235	1 333
Ränteutbetalningar	137	180
Erhållna utdelningar	408	460

Varav	2013	2012
Avskrivningar	3	4
Orealiserade vinster	-2 230	-2 313
Orealiserade förluster	581	102
Förändring av försäkringstekniska avsättningar	-1 079	2 121

³⁾ Utbetald återbäring tas direkt från Övriga fonder.

⁴⁾ Likvida medel består av kassa och bankmedel.

Noter

Samtliga belopp i följande noter är angivna i miljontals kronor om inte annat anges.

NOT 1 Redovisningsprinciper

Allmän information

Årsredovisningen avges per 31 december 2013 och avser Kåpan pensioner försäkringsförening (Kåpan Pensioner) som är en försäkringsförening med säte i Stockholm. Besöksadressen till kontoret är Smålandsgatan 12, Stockholm. Kåpan Pensioners organisationsnummer är 816400-4114. Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 21 februari 2014. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 26 mars 2014.

Årsredovisningen är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag FFFS 2008:26 med tillägg i FFFS 2009:12 samt Rådet för finansiell rapportering, rekommendation RFR 2.

Kåpan Pensioner tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS vilket innebär att internationella redovisningsstandarder tillämpas i den utsträckning det är möjligt enligt svensk lag på redovisningsområdet.

Lagen (1972:262) om understödsföreningar (UFL) upphävdes vid ikraftträdandet av försäkringsrörelselagen (2010:2043) den 1 april 2011. Enligt lagen om införande av försäkringsrörelselagen (2010:2044) får understödsföreningar fortsätta att bedriva sin verksamhet enligt UFL till utgången av 2014. Vissa av Finansinspektionen upphävda föreskrifter gäller alltså fortfarande för understödsföreningar enligt övergångsbestämmelser. Kåpan Pensioner omfattas inte av EIOPA utfärdade riktlinjer inför Solvens 2 som gäller för försäkringsföretag.

I mars 2013 beslutade regeringen att tillsätta en utredning i syfte att lämna förslag till ny rörelsereglering för tjänstepensionsinstitut (uppdraget omfattar även utformning av lämpliga solvensregler för tjänstepensionsinstitut). Utgångspunkt för uppdraget är att de nya instituten (efter att UFL och aktuella övergångsbestämmelser har upphört att gälla) skall uppfylla kraven i gällande tjänstepensionsdirektiv (IORP I, vilken för närvarande genomgår en revision). Om ett nytt förslag till ny rörelsereglering för tjänstepensionsinstitut införs innebär det att Kåpan Pensioners verksamhet kommer att regleras genom lagstiftning om tjänstepensionsrörelse istället för lagstiftning om försäkringsrörelse enligt försäkringsrörelselagen. Utredningsuppdraget skall redovisas till regeringen senast den 30 april 2014.

Förutsättningar vid upprättande av den finansiella rapporten

Kåpan Pensioners funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Finansiella tillgångar och skulder värderas till verkligt värde. Övriga tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med lagbegränsad IFRS kräver att försäkringsföreningens ledning gör bedömningar och uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och antaganden används sedan för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder som inte annars framgår tydligt från andra källor. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

En källa för bedömningar och osäkerheter är värdet på de åtaganden som ligger i de försäkringskontrakt som föreningen har tecknat. En annan källa till bedömningar och osäkerhet är värderingen av finansiella tillgångar för vilka det inte finns något observerbart marknadspris. För dessa instrument används antingen objektiva externa värderingar eller ett värde baserat på en bedömning av förväntade framtida kassaflöden. Vid behov kompletteras dessa värderingar med ytterligare bedömningar beroende på osäkerheten i marknadssituationen.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Utländsk valuta

Tillgångar och skulder i utländsk valuta omräknas till svenska kronor efter balansdagens valutakurs.

Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto inom raden Kapitalavkastning, intäkter eller Kapitalavkastning, kostnader. Terminskontrakt i utländsk valuta används i huvudsak för att eliminera valutakursrisken i utländska aktier och fondandelar.

Redovisning av försäkringsavtal

Försäkringskontrakt redovisas och värderas i resultat- och balansräkning i enlighet med sin ekonomiska innebörd. Samtliga kontrakt redovisas som försäkringsavtal. Klassificeringen baseras på att föreningen garanterar en viss ränta på inbetalade premier samt ett antal övriga åtaganden som innebär att föreningen tar på sig en betydande försäkringsrisk i relation till den försäkrade.

Premieinkomst

Premieinkomsten för året består av emottagna premier.

Premieinkomsterna för Kåpan Tjänste avser under året inbetalda premier med avdrag för så kallade utjämningsavgifter enligt förenings stadgar. För Kåpan Plus, Kåpan Extra och Kåpan Ålderspension motsvarar premieinkomsten vad som inbetalats under året.

Livförsäkringsavsättning

Samtliga livförsäkringsavsättningar avser tjänstepensioner och värderas enligt principerna i EU:s tjänstepensionsdirektiv. Det innebär att föreningens åtagande värderas enligt så kallade aktsamma antaganden. Avsättningen beräknas enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar (FFFS 2013:23). Det innebär att avsättningen marknadsvärderas med utgångspunkt i gällande marknadsräntor för motsvarande löptider som gjorda åtaganden. Livförsäkringsavsättningen motsvarar beräknat kapitalvärde av föreningens åtaganden. Antaganden om framtida dödlighet, ränta, driftskostnad och skatt har beaktats. Samtliga dödlighetsantaganden som görs är könsberoende. Utbetalade pensioner beräknas dock utifrån könsneutrala antaganden. Antagandet om driftskostnader förväntas motsvara framtida faktiska kostnader för administrationen.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen utgörs av sjukräntor för anställda inom PA-91-avtalet som vid utgången av 2012 var arbetsoförmögna minskat med eventuella slutbetalningspremier för desamma under 2013. Föreningens aktuarie beräknar avsättningen. Förändring i oreglerade skador redovisas i not 21.

Redovisning av kapitalavkastning

Kapitalavkastning, intäkter

Intäkter avser avkastning på placeringstillgångar i form av utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter, valutakursvinster (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto).

Kapitalavkastning, kostnader

Kostnader för placeringstillgångar utgörs av kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster (netto), av- och nedskrivningar samt realisationsförluster (netto).

Realiserade och orealiserade värdeförändringar

Samtliga placeringstillgångar värderas till verkligt värde. Skillnaden mellan värderingen och anskaffningsvärdet är en realiserad vinst eller förlust

som redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust.

Realiserad vinst eller förlust är skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar förs tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Realisationsvinster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas som Övriga intäkter.

Avkastningsskatt

Avkastningsskatt är inte en skatt på föreningens resultat, utan betalas av föreningen för försäkringstagarnas räkning. Värdet på de nettotillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning belastas med avkastningsskatt som beräknas och betalas varje år. Kostnaden redovisas som skattekostnad.

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar som förväras av Kåpan Pensioner redovisas till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar (se nedan) och eventuella nedskrivningar. Immateriella tillgångar skrivs av på mellan tre till fem år från det datum då de är tillgängliga för användning. Det försäkringsadministrativa systemet skrivs av på 10 år.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen är aktier och andra egenkapitalinstrument, räntebärande värdepapper, förlagslån och olika former av derivat.

Förvärv och avyttring av finansiella instrument redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då föreningen förbinder sig att förvärva eller avyttra instrumentet.

Kåpan Pensioner har som princip att värdera samtliga placeringstillgångar till verkligt värde via resultaträkningen (fair value option) dels därför att föreningen löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden, dels därför att när det gäller räntebärande tillgångar så reducerar detta en del av den redovisningsmässiga inkonsekvens och volatilitet som annars uppstår när livförsäkringstekniska avsättningar löpande omvärderas genom en diskontering med en aktuell ränta.

Följande punkter sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på de finansiella instrumenten i redovisningen.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, schorsorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknads-transaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. Den största delen av föreningens finansiella instrument har ett verkligt värde baserat på priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så erhålls en uppskattning av det verkliga värdet genom tillämpning av modellbaserad värderingsteknik enligt följande:

För onoterade aktier så tar respektive extern portföljförvaltare fram värderingen baserat på tillgänglig prisinformation. Normalt sett föreligger en tidsmässig förskjutning i denna värdering med 1 – 3 månader. Detta innebär att värderingarna per 2013-12-31 typiskt sett baseras på värdebesked från förvaltarna framtagna under perioden 2013-09-30 – 2013-11-30.

För vissa finansiella instrument erhålls uppgifter om verkligt värde genom en bedömning av värdet. Värderingen görs då i regel med utgångspunkt i en uppskattning av det förväntade framtida kassaflödet. Kåpan Pensioner utvärderar värderingen med regelbundna intervaller och prövar dess giltighet genom att bedöma dess rimlighet och att använda parametrar och prognoser som överensstämmer med den faktiska utvecklingen. För vissa räntebärande placeringar har en modellbaserad kassaflödesvärdering av den underliggande företagslåneportföljen i respektive placering legat till grund för värderingen.

Derivatinstrument

Derivatinstrument tas upp till det verkliga värdet utifrån det värde som erhålls från motpart där verkligt värde beräknats med hjälp av en värderingsmodell som är etablerad på marknaden för värdering av den typ av derivatinstrument som det är fråga om.

Viktiga bedömningar samt källor till osäkerhet

Som framgår av ovanstående avsnitt, Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad, baseras värderingen till verkligt värde på värderingsmodeller. En sådan värdering grundas till del på observerbara marknadsdata och till del, i avsaknad av sådana, på antaganden om framtida förhållanden. Värderingar som inte baseras på publicerade prisnoteringar innebär osäkerhet.

Graden av osäkerhet varierar och är störst när framtidsantaganden måste göras som inte grundas på observerbara marknadsförhållanden. För vissa av antagandena kan mindre justeringar ge betydande effekt på det uppskattade värdet. När placeringarna blir aktuella att realiseras i framtiden kan det verkliga uppnådda försäljningspriset komma att avvika från tidigare uppskattningar, vilket kan ge en betydande positiv eller negativ resultat effekt.

Som också framgår av avsnittet föreligger beträffande onoterade aktier en tidsfördröjning beträffande värderingstidpunkten. I en marknad med sjunkande marknadspriser innebär detta att de uppskattade verkliga värdena överskattas och vice versa.

Finansiella skulder

Upplåning samt övriga finansiella skulder, t.ex leverantörsskulder värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Materiella tillgångar

Materiella tillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma föreningen till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella tillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar med tillägg för eventuella uppskrivningar. Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Persondatorutrustning kostnadsförs vid anskaffningstidpunkten. Konst för utsmyckningsändamål värderas till anskaffningsvärde.

Pensioner

Anställda i föreningen har individuellt baserade pensionsplaner med utgångspunkt i pensionsavtalet för bank- och försäkringsanställda. Pensionen är tryggad genom försäkringsavtal. Avgifter till dessa redovisas som en driftskostnad i resultaträkningen.

Premieregleringsfond

Enligt gällande pensionsavtal betalar arbetsgivaren för varje anställd premie till föreningen för tjänstepensionsförsäkring. Premiens storlek regleras i gällande pensionsavtal. Arbetsgivaren betalar även avgift för anställd som omfattas av pensionsavtal men som inte uppnått 23 års ålder och därför inte tillgodoräknas premier för den kompletterande ålderspensionen (Kåpan Tjänste). I enlighet med föreningens stadgar tillförs dessa icke allokerade avgifter föreningen som tillskott till premieregleringsfond. Premieregleringsfonden är en del av föreningens eget kapital.

NOT 2 Upplysningar om väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Föreningens redovisade resultat beror dels av försäkringsverksamheten och de försäkringsrisker som hanteras där, dels av placeringsverksamheten och finansiella risker. Risk och riskhantering är därför en central del av verksamheten. Nedanstående not omfattar en beskrivning av riskhanteringsorganisationen samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker och finansiella risker.

Syftet med föreningens riskhanteringsorganisation är att identifiera, mäta och styra de största riskerna som företaget är exponerat för. Ett viktigt syfte är även att bedöma om risknivån är godtagbar i förhållande till den solvens som föreningen har vid var tidpunkt.

Finansiella risker, där främst marknads-, kredit- och likviditetsrisk ingår, kan hanteras på två principiella sätt. Dels kan åtgärder vidtas som reducerar effekten av finansiella risker, detta sker inom ramen för riskhanteringsprocessen. Dels kan kapital allokteras till en buffert för att täcka förluster som de finansiella riskerna kan komma att generera.

Föreningens riskhanteringsorganisation är uppbyggd enligt följande:

Huvudansvaret för de risker som föreningen är utsatt för ligger på styrelsen. Styrelsen fastställer de riktlinjer som ska gälla för riskhantering, riskrapportering, intern kontroll och uppföljning, samt att det finns en samlad funktion i företaget för riskkontroll och att det finns en funktion för regelefterlevnad (compliance). Styrelsen har i särskild instruktion inom vissa ramar delegerat ansvaret för riskhantering till olika andra funktioner i föreningen: VD, kapitalförvaltningschefen, complianceansvarig, och riskmanager. Instruktionerna revideras regelbundet av styrelsen för att säkerställa att de korrekt återspeglar verksamheten. Försäkringsrisker analyseras fortlöpande av föreningens aktuarie. Konsulter anlitas vid behov.

Implementering och uppföljning av styrdokument och rutiner i organisationen är ett kontinuerligt arbete, där styrdokument och rutiner kontrolleras och revideras regelbundet för att säkerställa att de korrekt återspeglar gällande marknadsvillkor samt aktuella villkor i föreningens försäkringsprodukter.

Genom löpande utbildningsaktiviteter samt tydliga processer säkerställs att riskkontrollen fungerar i hela organisationen och att varje anställd förstår sin roll och sitt ansvar. Att detta är uppfyllt kontrolleras av styrelsen genom sina beslut om årligen återkommande oberoende granskningar som genomförs av internrevisionen.

Risker i försäkringsverksamheten

Föreningens åtaganden består av avgiftsbetalad pensionsförsäkring med garanterad avkastning. Den risk som föreligger beträffande dessa försäkringar är att föreningen inte kan infria sina förpliktelser. För att begränsa risken för att detta skall inträffa görs de åtaganden som ligger till grund för beräkning av garanterade pensionsbelopp med säkerhetsmarginaler.

Försäkringsrisken består av flera olika delar där nivån på medlemmarnas garanterade avkastning är den största. En risk är livsfallsrisken, som påverkas av antaganden kring livslängd, och som avser att den faktiska livslängden blir längre än den antagna dvs medlemmarna blir äldre än vad som är antaget, vilket leder till att utbetalningar av ålderspensioner görs under en längre tid. En högre livsfallsrisk innebär att de försäkrings-tekniska avsättningar som föreningen gjort för att täcka kommande pensionsutbetalningar inte fullt ut täcks av gjorda avsättningar. För föreningen som har en utbetalningstid för huvuddelen av pensionskapitalet under 5 år, under den period när medlemmarna är mellan 65 – 70 år, så är livsfallsrisken relativt liten jämfört med den typ av pensioner som betalas ut livslångt. I och med pensionsavtalet PA 03 har föreningen fått en successivt ökande andel livslånga pensioner genom den individuella ålderspensionen. Över tiden kommer därmed livslängdsrisken att öka i verksamheten.

Dödsfallsrisk, sjukfallsrisk och annullationsrisk är tre andra typer av risker, som inom föreningens verksamhet bedöms vara marginella. Begreppet dödsfallsrisk avser dödsfallsersättningar, dvs. ersättningar som betalas ut i samband med dödsfall. Sjukfallsrisk innebär att sjukligheten hos de försäkrade blir högre än man räknat med i de gjorda antagandena, eller att avveckling av pågående sjukfall tar längre tid än man antagit.

Annulationsrisk avser att försäkringstagaren gör uppehåll i premiebetalningarna, eller återköper eller för över sin försäkring till någon annan. Avsättningarna i föreningen görs enligt det regelverk som syftar till att åtaganden alltid ska kunna infrias. Försäkringsrisk omfattar både risken att försäkringsutfallet under det kommande året blir ovanligt ogynnsamt (slumprisk, avsättning för ej intjänad premie, och kvardröjande risker) och att avvecklingen av oreglerade skador blir dyrare än beräknat (parameterfel). Beräkningarna av bästa skattning, slumprisk och annullationsrisk baseras på faktiska bestånd på balansdagen. Merparten av dessa risker ligger utanför ramen för föreningens nuvarande verksamhet t.ex. innebär pensionsavtalet PA 03 att Kåpan ansvar för slutbetalning av återstående premier till pension vid bl.a. sjukdom upphör över tid.

2013

Antagande	Förändring i antagande	Förändring i avsättning, Mkr
Livslängdsökning	20 %	440
Kostnadsinflation	20 %	101
Diskonteringsränta	1%-enhet	-5 759 *)

2012

Antagande	Förändring i antagande	Förändring i avsättning, Mkr
Livslängdsökning	20 %	511
Kostnadsinflation	20 %	109
Diskonteringsränta	1%-enhet	-5 382 *)

*) I december 2013 genomfördes en förändring av beräkningsmetoden i och med införandet av Finansinspektionens föreskrifter FFFS 2013:23, varvid en långsiktig fast terminsränta på 4,2 % infördes i modellen. Den långsiktiga räntan påverkar skuldens känslighet för förändringar i marknadsräntorna

Hantering av ränterisker i utestående försäkringsåtaganden

De åtaganden föreningen har består till en dominerande del av fasta garanterade räntor på inbetalade premier. Dessa åtaganden har i den försäkringstekniska avsättningen värderats, i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd, med utgångspunkt i aktuella marknadsräntor för motsvarande löptider.

Under året har effekten av förändringar av marknadsräntorna inneburit att värdet på gjorda åtaganden har sjunkit (stigit) i värde med -4 471 (+646) Mkr. Effekten av ändrade föreskrifter och förordningar för diskonteringsränta innebär en ökning med +1 364 (0) Mkr. Sammantaget innebär det att åtagandena har sjunkit (stigit) i värde med -3 107 (+646) Mkr. För att minska den utestående ränterisken i gjorda åtaganden har avtal om olika former av räntesäkringar tecknats. Avtalen innebär att den fasta räntan i åtagandena byts mot en rörlig ränta med en mindre risk för värdeförändring. Utestående avtal om räntesäkring omfattade vid årets slut totalt 2 525 (6 100) Mkr. Värdeförändringen av räntesäkringarna innebär att dessa sjunkit med -89 (-30) Mkr. Den sammanlagda resultat-effekten och positiva (negativa) påverkan på solvensen uppgår därmed till +3 018 (-676) Mkr.

Hantering av matchningsrisk

Kåpan Pensioner sammantagna utestående ränterisk (matchningsrisk) är en sammanvägning av de räntebärande tillgångarna och den utlovade pensionsutbetalningen inklusive den garanterade räntan på medlemmarnas sparande fram till dess utbetalning sker. Matchningsrisken definieras som den ränterisk som kan beräknas som skillnaden mellan durationen på samtliga tillgångar inklusive räntederivat och durationen på pensions-skulden. Utestående matchningsrisk mäts som ränterisktäckningsgrad. Ränterisktäckningsgraden bör enligt styrelsens beslut ej understiga 30 procent och skall löpande anpassas till utvecklingen av solvensgraden och behovet av räntesäkring av utställda åtaganden. Ränterisktäckningsgraden uppgår till 32,1 procent. Den 31 december 2013 trädde nya föreskrifter och allmänna råd om försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar, FFFS 2013:23 i kraft. För Kåpan Pensioners verksamhet gäller fortfarande (se not 1) de sedan flera

Utestående löptider på räntebärande tillgångar och skulder

2013	högst 1 år	1-3 år	3-5 år	5-10 år	+10 år	utan ränta	Summa nominellt	Summa marknadsvärde
Tillgångar								
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 465	5 540	23 302	6 440	125	0	36 872	32 529
Räntederivat	235						235	235
Skulder								
Livförsäkringsteknisk avsättning	-1 570	-3 452	-3 614	-9 353	-43 868	-12	-61 869	-39 398
Kumulativ exponering	130	2 088	19 688	-2 913	-43 743	-12	-24 762	-6 634
2012	högst 1 år	1-3 år	3-5 år	5-10 år	+10 år	utan ränta	Summa nominellt	Summa marknadsvärde
Tillgångar								
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 302	4 492	21 166	5 533	408	0	32 901	30 043
Räntederivat	70						70	70
Skulder								
Livförsäkringsteknisk avsättning	-1 444	-3 293	-3 482	-8 755	-42 474	-14	-59 462	-40 477
Kumulativ exponering	-72	1 199	17 684	-3 222	-42 066	-14	-26 491	-10 364

år tillbaka upphävda föreskrifterna FFFS 2008:23. Kåpan Pensioner har ansökt om och beviljats dispens (till 31 december 2014) att få tillämpa de nya föreskrifterna och allmänna råden i FFFS 2013:23. Vid årets början och fram till och med 30 december 2013 tillämpade föreningen således en diskonteringsräntekurva som beräknades som genomsnittet av två räntekurvor, där den ena bestämdes utifrån gällande marknadsräntor på statskuldväxlar eller statsobligationer och den andra bestämdes utifrån gällande swapräntor eller gällande marknadsräntor på säkerställda obligationer, enligt föreskriften FFFS 2008:23. Kåpan Pensioner beräknade diskonteringsräntan baserad på gällande marknadsräntor på statskuldväxlar och statsobligationer samt säkerställda obligationer. De nya föreskrifterna FFFS 2013:23 innebär att Kåpan Pensioner istället ska utgå från marknadsnoteringar för de räntesvappar som handlas på aktiva marknader när Kåpan Pensioner beräknar den diskonteringsräntekurva som används vid beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna samt tillämpa den i föreskrifterna föreskrivna beräkningsmetoden som även innebär att den långsiktiga terminräntan anses konvergera mot ett av Finansinspektionen angivet värde. Denna långsiktiga terminränta var vid årets utgång 4,2 procent. Effekten av ändringen i föreskrifterna (modelländring) innebär att de försäkringstekniska avsättningarnas beräknade värde ökade med 1,3 miljarder kronor.

Matchningsrisk hanteras även genom att Kåpan Pensioner regelbundet genomför s.k. ALM-studier, dvs en beräkningsteknisk utvärdering för att finna en optimal mix av olika tillgångsslag som kan matcha skulderna över tid, för att säkerställa att tillgångarna alltid räcker till för att täcka skulderna i den takt de förfaller till betalning. Kåpan Pensioner anlätade i maj en investmentbank för att, i samarbete med Kåpan Pensioner, utföra en s.k. ALM-studie. Syftet med studien var att fastställa den optimala sammansättningen av Kåpan Pensioner tillgångsslag och skuldsäkringsstrategi för att bäst kunna balansera Kåpan Pensioner långsiktiga åtaganden.

Mål, principer och metoder för hantering av finansiella risker

I föreningens verksamhet uppstår olika typer av finansiella risker som marknadsrisk, kreditrisk, likviditetsrisk. Utöver dessa förekommer även operativa risker, legala risker och strategiska risker. I syfte att begränsa och kontrollera risktagandet i verksamheten har föreningens styrelse fastställt en placeringspolicy med riktlinjer och instruktioner för finansverksamheten och för funktionen för riskkontroll.

Allmänna mål för riskhantering

Föreningens tillgångar skall placeras på det sätt som bäst gagnar medlemmarnas intressen, och överdriven riskkoncentration skall undvikas genom tillbörlig diversifiering mellan och inom olika tillgångsslag. Tillgångarna skall, med beaktande av föreningens försäkringsåtaganden och förändringar i framtida värde och avkastning, placeras så att före-

ningens betalningsberedskap är tillfredsställande, och att en tillräcklig förväntad avkastning uppnås inom ramen för en aktsam förvaltning. I verksamhet som rör tjänstepensionsförsäkring ska enligt försäkringsrörelselagen (1982:713), som fortfarande tillämpas av föreningen enligt nu gällande övergångsregler för understödsföreningar, de tillgångar som motsvarar försäkringsteknisk avsättning värderas och förvaltas på ett aktsamt sätt. Bestämmelserna om aktsamhet har sin grund i det s.k. tjänstepensionsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut). Aktsamhetsprincipen ("the prudent person rule") innebär att verksamheten ska bedrivas på ett sätt som den enskilde förmånstagaren själv skulle göra om han eller hon hade den kompetens och kunskap som behövs.

Allmänna principer för riskhantering

Risktagandet i föreningen skall vara rimligt i förhållande till gjorda åtaganden. Detta efterlevs genom ett begränsat risktagande inom ramen för de krav som ställs på matchning, diversifiering och risktagande. Risktagandet skall också, vid varje tidpunkt, stå i rimlig proportion till föreningens riskkapital, långsiktiga mål för avkastningen vilket uttrycks som nivå på de garanterade åtagandena, och förväntad återbäringsränta.

Metoder för riskhantering

Värdefall på tillgångssidan kan begränsas med i princip tre olika metoder. Den första metoden är att sprida riskerna på olika tillgångsslag genom att bygga upp en diversifierad investeringsportfölj, t.ex. aktier, räntebärande placeringar, fastigheter osv. Att sprida riskerna med diversifiering är en grundläggande regel inom kapitalförvaltning. Den andra metoden innebär att sälja riskfyllda tillgångar när portföljen minskar i värde för att på så vis skydda kapitalet, men metoden innebär samtidigt att sälja när priset är lågt och det är inte en bra förvaltningsstrategi. Den tredje metoden är att använda s.k. kapitalskyddade placeringar, som exempelvis obligationer, där utgivaren åtagit sig att återbetala minst det nominella beloppet på förfallodagen, oavsett hur marknaden har utvecklats. Ytterligare en metod att begränsa risken för förluster är att inte investera alltför mycket i ett och samma bolag (eller koncern), även detta är en form av diversifiering. Operativa risker, däremot, begränsas genom regelbunden översyn av rutiner och arbetssätt och genom att styrelsen regelbundet låter utföra en oberoende granskning av verksamheten och av såväl tillgångsförvaltningen som hanteringen av de försäkringstekniska avsättningarna.

Hantering av ränterisk

Ränterisken uttrycker den förändring av marknadsvärdena på ränterelaterade instrument som uppstår vid rörelser i det allmänna ränteläget. Värdeförändringen, och därmed risken, är kopplad till vilken räntebindningstid (duration) respektive instrument och hela investeringsportföljen har vid varje tidpunkt. Ränterisken i placeringar i ränterelaterade

forts. Not 2

instrument mäts med utgångspunkten att varje dags räntebindning ökar ränterisken och ökar med åtagandenas löptid. Genomsnittlig räntebindningstid är ett elasticitetsmått avseende ränterisk som anger effekten när samtliga marknadsräntor förändras lika mycket (parallellskifte). Räntebindningstiden för ett givet instrument beräknas genom att väga tiden till varje framtida kassaflöde, detta kallas även för instrumentets duration.

Tillgångarna minskar med 1 366 (1 564) Mkr vid en ökning av räntan på +1 procent. Skulden ökar med 5 759 Mkr, som angivits tidigare. Den sammanlagda utestående ränterisken vid en förändring av diskonteringsräntan med 1 procentenhet uppgår till 4 393 (3 818) Mkr.

Hantering av aktiekursrisk

Aktiekursrisk är risken för att marknadsvärdet på en aktieplacering sjunker på grund av förändringar i dess kurs på aktiemarknaden. För att minska aktierisken i aktieportföljen bör en, i förhållande till portföljens storlek, god diversifiering av innehaven eftersträvas.

För aktierelaterade instrument mäts risken genom att analysera hur mycket marknadsvärdet påverkas av fallande eller stigande aktiekurser. I avsnittet *känslighetsanalys*, nedan, redogörs för den utestående aktiekursrisken. Den sammanlagda utestående aktierisken vid en kursförändring om 10 procentenheter uppgår till 2 112 (1 751) Mkr.

Hantering av fastighetsprisrisk

Fastighetsprisrisk är risken för att marknadsvärdet på en fastighetsplacering sjunker i värde. Fastighetsprisrisk mäts som en minskning av fastighetsplaceringarnas marknadsvärde. Den sammanlagda utestående fastighetsprisrisken vid en värdeförändring om 10 procentenheter uppgår till 371 (347) Mkr.

Hantering av valutarisk

Valutarisk uppstår till följd av värdeförändringar i tillgångar och skulder som följd av förändringar i valutakurserna. Valutarisken mäts som en procentuell andel av de utländska tillgångar som ej är valutasäkrade. För föreningen är samtliga åtaganden på skuldsidan i svenska kronor. Därmed är samtliga tillgångar, som är i utländsk valuta och ej valutasäkrade, behäftade med valutarisk. Exponering för valutarisk får, enligt styrelsens beslut, inte överstiga 10 procent av de totala tillgångarnas värde.

Valutaexponeringen uppgår efter valutasäkring till 7,1 (7,1) procent av placeringstillgångarnas värde. Bruttoexponeringen, dvs. valutaexponering utan valutaterminer, uppgår till 14 540 (12 916) Mkr. Den sammanlagda utestående valutarisken beräknas vid en förändring av valutakurserna på 10 procentenheter uppgår till 431 (379) Mkr.

Valutaexponeringens fördelning i olika valutor:

	2013	2012
USD	10,0%	9,5%
EUR	1,0%	0,6%
GBP	-1,7%	-1,7%
AUD	-0,5%	-0,6%
JPY	-1,0%	-0,1%
CHF	-0,3%	-0,3%
Övriga	-0,4%	-0,3%
	7,1%	7,1%

Hantering av kreditrisk

Med kreditrisk avses risken för förlust om motparten inte fullgör sina betalningsförpliktelser. Kreditrisk kan, med vissa antaganden, ses som skillnaden i värdering av ett värdepapper med kreditrisk, och värderingen av en riskfri obligation med likartade villkor och samma duration. Skillnaden (räntedifferensen) kallas för kreditspread, och definieras som skillnaden i ränta mellan en riskfri obligation utgiven av staten, och vad en utgivare som kan gå i konkurs (t.ex. ett företag) får betala.

Kreditrisken mäts genom en beräkning av hur marknadsvärdet på tillgångar med kreditrisk förändras, om skillnaden mellan den riskfria räntan och räntan på tillgångar med kreditrisk förändras med ett visst antal procent. Den sammanlagda utestående kreditrisken beräknad med ett antagande om en fördubbling av noterad kreditspread uppgår till 1 384 (1 611) Mkr.

	Fem största exponeringarna, fastighetsbolag		Fem största exponeringarna ej kreditinstitut		
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31	
1.	2,53%	2,44%	1.	2,45%	2,06%
2.	0,50%	0,50%	2.	2,21%	1,73%
3.	0,45%	0,40%	3.	1,83%	1,63%
4.	0,09%	0,10%	4.	1,72%	1,62%
5.	0,00%	0,00%	5.	1,72%	1,45%
Kvot ¹⁾	3,57%	3,44%	Kvot ¹⁾	9,93%	8,49%

	Fem största exponeringarna, kreditinstitut		Fem största exponeringarna säkerställda obl.		
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31	
1.	10,97%	9,14%	1.	8,47%	6,62%
2.	10,17%	8,17%	2.	6,75%	5,93%
3.	8,39%	7,98%	3.	6,16%	5,88%
4.	8,21%	7,92%	4.	5,97%	5,37%
5.	3,29%	7,32%	5.	4,44%	3,56%
Kvot ¹⁾	41,03%	40,53%	Kvot ¹⁾	31,79%	27,36%

Samtliga procentsatser uttryckta som andel av nuvärdet av FTA på balansdagen, och ingår i föreningens regelbundet återkommande rapportering av skuld täckning till Finansinspektionen

¹⁾ Koncentrationskvoten beräknas enligt $CR_m = \sum_{i=1}^m s_i$ där summan beräknas över de 5 största innehaven ($m = 5$).

Hantering av motpartsrisk

Föreningen placerar sitt kapital i många olika tillgångsslag. Motpartsrisk är ett mått på sannolikheten att en motpart inte kan fullfölja sina betalningsåtaganden. Risken hanteras genom att värdet av en enskild placering begränsas enligt styrelsens beslut om hur placeringar får göras. Begränsningarna omfattar hela grupper eller koncerner och samtliga värdepapperstyper.

Med en grupp avses två eller flera fysiska eller juridiska personer som utgör en helhet ur risksynpunkt därför att någon av dem har, direkt eller indirekt, ägarinflytande över en eller flera av de övriga i gruppen, eller att de utan att stå i sådant förhållande har sådan inbördes anknytning att någon eller samtliga av de övriga kan råka i betalningssvårigheter om en av dem drabbas av finansiella problem.

Översiktlig redogörelse för gällande begränsningar och utestående risker

Gällande begränsningar i placeringens policy för placering med utgångspunkt i bedömd kreditvärdighet i form av rating.

2013	Av totala tillgångar	Maximalt /motpart	Av totala tillgångar	Största motparts-exponering
Kreditvärdighet				
Mycket hög	50%	5,0% ¹⁾	35,9%	1,9%
Hög	25%	2,5% ²⁾	9,4%	1,1%
Medel	10%	1,0%	4,5%	0,8%
Låg	5%	0,5%	4,8%	0,4% ³⁾

2012	Av totala tillgångar	Maximalt /motpart	Av totala tillgångar	Största motparts-exponering
Kreditvärdighet				
Mycket hög	50%	5,0% ¹⁾	36,5%	2,2%
Hög	25%	2,5% ²⁾	9,0%	1,3%
Medel	10%	1,0%	5,1%	0,9%
Låg	5%	0,5%	4,1%	0,4% ³⁾

¹⁾ Svenska bostadsinstitut max 10 %

²⁾ Statligt helägda bolag max 5 %

³⁾ Exklusive av styrelsen beslutade undantag, om sådana finns.

För obligationer och andra skuldförbindelser utfärdade eller garanterade av svenska staten är begränsningen satt till 65 procent, vilket också utgör den övre gränsen för den totala andelen ränterelaterade instrument enligt den beslutade strategiska fördelningen mellan olika tillgångsslag.

forts. nästa sida

forts. Not 2

Hantering av kassaflödesrisk

Föreningen hanterar kassaflödesrisken genom att, vid varje tidpunkt, säkerställa att de lätt omsättningsbara tillgångarna täcker pensionsutbetalningarna för minst tre år framåt i tiden. Föreningen har ett betydligt större inflöde av premier än utflöde av pensionsbetalningar, vilket gör att kassaflödesrisken är begränsad. Kassaflödesrisken mätt som kvoten mellan nuvärdet av tre års pensionsutbetalningar och marknadsvärdet av räntebärande papper med rating AAA uppgår till 33,28 (34,74) procent.

Hantering av transaktionsrisk (settlementrisk)

Transaktionsrisk innebär risk för att en förmedlande part inte kan fullgöra sitt åtagande i samband med en transaktion av ett finansiellt instrument, och därmed orsaka någon av parterna en förlust. Risken hanteras genom att handel med värdepapper endast får ske med värdepappersbolag godkända av den svenska tillsynsmyndigheten, eller av motsvarande utländsk myndighet, då det gäller utländska värdepappersbolag. Vid handel med värdepapper, som inte är föremål för clearing, genom svensk tillsynsmyndighet eller av motsvarande utländsk myndighet godkänt clearinghus, får dock endast motpart utgöras av värdepappersbolag som ingår i bankkoncern med mycket hög kortfristig kreditvärdighet. Föreningens värdepapper ska förvaras i depå hos värdepappersinstitut godkända av den svenska tillsynsmyndigheten eller motsvarande utländsk myndighet då det gäller utländskt värdepappersinstitut.

Bedömning av nivån på de samlade riskerna i verksamheten

Med marknadsrisk avses förändringen i värdet av en finansiell tillgång när priset som bestämmer tillgångens värde förändras. Det finns tre typer av marknadsrisk: valutarisk, ränterisk och andra prISRISKEN. I finansiell verksamhet utgörs de viktigaste marknadsriskerna av ränterisk, valutarisk och aktiekursrisk (prISRISKEN). Känsligheten för prisförändringar är olika för olika tillgångsslag. Aktier är generellt sett mer känsliga för prisförändringar än ränteplaceringar.

Då det gäller aktier är det framför allt kursrisken som beaktas. Då det gäller utländska placeringar tillkommer även valutarisk. Styrelsen har fastställt en placeringspolicy som bl.a. begränsar aktiekursrisken. Aktieportföljen skall vara väl diversifierad så att förlusten i enskilda placeringar inte utgör alltför stor risk för förvaltningsresultatet som helhet. Riskspridningen skall dessutom ske genom placeringar i olika branscher och på olika marknader.

Känslighetsanalys

2013	Påverkan på placerings-tillgångar	Påverkan på livförsäkrings-avsättning	Påverkan på eget kapital
Riskvariabel			
Värdenedgång på aktier, 10%	-2 112	–	-2 112
Värdenedgång, fastighetsrelaterat, 10%	-371	–	-371
Fördubblad kreditspread	-1 384	0	-1 384
Valutakursfall, 10%	-431	–	-431
Ränteuppgång, 1%	-1 366	5 759	4 393

2012	Påverkan på placerings-tillgångar	Påverkan på livförsäkrings-avsättning	Påverkan på eget kapital
Riskvariabel			
Värdenedgång på aktier, 10%	-1 751	–	-1 751
Värdenedgång, fastighetsrelaterat, 10%	-347	–	-347
Fördubblad kreditspread	-1 611	2 558	947
Valutakursfall, 10%	-379	–	-379
Ränteuppgång, 1%	-1 564	5 382	3 818

Vid beräkning av effekten på livförsäkringsavsättningen ovan har hänsyn tagits till skatt och kostnader. Känslighetsanalysen bygger på förutsättningen att föreningens tillgångar värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

Hantering av operativ risk

Med operativ risk avses risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. Hit räknas även legal risk. Detta innebär att fel eller brister i administrativa rutiner kan leda till oväntade ekonomiska eller förtroendemässiga förluster. Dessa kan exempelvis orsakas av bristande intern kontroll, bristfälliga system eller teknisk utrustning. Även risken för oegentligheter, interna eller externa, ingår bland de operativa riskerna. De operativa riskerna motverkas genom den interna kontrollen av verksamheten. Upprätthållandet av en god intern kontroll är en ständigt pågående process och omfattar bl.a. krav på att det skall finnas ändamålsenliga rutiner och instruktioner samt klart definierad ansvars- och arbetsfördelning för föreningens medarbetare. Upprätthållandet av en god intern kontroll förutsätter även IT-system med inbyggda avstämningar och kontroller, behörighetssystem till lokaler och utrustning, liksom interna informations- och rapporteringssystem för att bl.a. tillgodose styrelsens och ledningens krav på information om exempelvis riskexponering och aktuell information om föreningens tillgångar och skulder. Andra hjälpmedel är exempelvis processbaserad riskanalys med riskindikatorer och analyser av incident- och förlustdata. Informationssäkerhet är ett annat hjälpmedel för att upprätthålla en god intern kontroll, liksom kontinuitetsplanering och olika former av reservlösningar för el, telefoni, och liknande. Rent allmänt gäller att den största andelen av händelser hänförliga till operativa risker, oavsett deras allvarlighetsgrad, handlar om handhavandefel vid manuella moment i processer såsom tillämpning av prissättningsmodeller, nyckelpersonsberoende eller avvikelser från interna instruktioner, fel i data, förändrade förutsättningar kring de antaganden modellerna bygger på, eller andra typer av fel som alla har det gemensamt att de kombinerar data med användandet av modeller. Användandet av prissättningsmodeller, och i vilken grad dessa modeller är tillförlitliga, är ett område som fått större uppmärksamhet på senare år. Operativa risker är i första hand en processfråga – god internkontroll, kompetent personal och god kvalitet i de interna processerna och systemlösningarna utgör de viktigaste faktorerna i hanteringen av operativa risker.

Övergripande riktlinjer avseende operativa risker har fastställts av styrelsen och erhåller genom verkställande direktören månatligen (eller vid behov oftare) återrapportering avseende operativa risker. Genom att endast elva (tio) årsanställda svarar för föreningens ledning och kapitalförvaltning så har styrelsen, i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och god sed, beslutat att anlita externa internrevisorer bl.a. för att utföra den oberoende granskningen av föreningens verksamhet. Det är alltid styrelsen som är internrevisionens uppdragsgivare, detta eftersom det är ledningens interna styrning och kontroll som ska granskas. Styrelsen beslutar årligen om en internrevisionsplan för det innevarande året.

Kåpan Pensioner har tecknat avtal med Statens tjänstepensionsverk (SPV) om att administrera försäkringsverksamheten. Avtalet utgör ett s.k. uppdragsavtal (outsourcing) vilket avser ett avtal i någon form där föreningen och en utomstående uppdragstagare kommer överens om att uppdragstagaren utför processer, tjänster eller annan verksamhet som föreningen annars själv skulle ha utfört. Uppdragsavtal ingår tillsammans med bl.a. internkontroll och riskhantering i föreningens företagsstyrningssystem. Föreningens interna revision har inom ramen för styrelsens uppdrag även ansvaret för att utvärdera de tjänster som köps in från SPV.

NOT 3 Premieinkomster

	2013	2012
Premieinkomster Kåpan Tjänste	1 930	1 905
Premieinkomster Kåpan Extra	733	732
Premieinkomster Kåpan Plus	91	96
Premieinkomster Kåpan Ålderspension	1 253	1 202
	4 007	3 935

All premieinkomst avser avtal tecknade i Sverige. Samtliga avtal är återbäringsberättigade liksom att Kåpan-försäkringarna är kollektivt avtalade individuella försäkringar.

NOT 4 Kapitalavkastning, intäkter

	2013	2012
Aktieutdelningar	408	460
Ränteintäkter		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper inklusive bankbehållning och motsvarande	1 084	1 134
Derivat	13	19
Valutakursvinster, netto	7	0
Realisationsvinster, netto		
Aktier	843	266
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	283	179
Derivat	234	665
	2 872	2 723

Allt resultat är hänförligt till finansiella tillgångar med värdeförändringar över resultaträkningen.

NOT 5 Orealiserade vinster på placeringstillgångar

	2013	2012
Aktier och andelar	2 036	1 292
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	0	866
Derivat	194	53
	2 230	2 211

NOT 6 Försäkringsersättningar

	2013	2012
Pensionsutbetalningar Kåpan Tjänste	-1 082	-982
Pensionsutbetalningar Kåpan Extra	-136	-111
Pensionsutbetalningar Kåpan Plus	-156	-144
Pensionsutbetalningar Kåpan Ålderspension	-75	-59
	-1 449¹⁾	-1 296

¹⁾ Därutöver har 369 (260) Mkr utbetalats som utgjorde återbärning utöver den garanterade räntan.

NOT 7 Driftskostnader

	2013	2012
Administrationskostnader	-70	-67
Återförda kostnader hänförliga till kapitalförvaltningen	26	23
	-44	-44
Samtliga driftskostnader per kostnadslag		
Personalkostnader	-25	-23
Lokalkostnader	-2	-2
Avskrivningar	-2	-4
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	-15	-15
	-44	-44
Arvode till revisorer¹⁾		
KPMG		
Revisionsuppdrag	-1	-1
Övriga tjänster	0	0
	-1	-1

¹⁾ Ingår i andra verksamhetsrelaterade kostnader.

Medelantal anställda

	Kvinnor	Män	Totalt
	5 (4)	6 (6)	11 (10)

Löner och ersättningar (tkr)

	2013	2012
Överstyrelsen	130	145
Styrelse och verkställande direktör	2 729	2 675
Övriga anställda	10 543	9 302
varav rörlig ersättning	437	580
Pensions- och andra sociala avgifter	10 866	9 676
varav pensionskostnader	5 257	4 636
därav VD:s pensionskostnader	1 313	1 195

forts. Not 7

Till styrelsen har utbetalats arvode (kr)

Ordinarie ledamöter

Ulf Bengtsson, ordförande	118 000	(83 500)
Monica Dahlbom	54 000	(58 000)
Gunnar Holmgren	50 000	(54 000)
Lars Fresker, vice ordförande	88 000	(88 000)
Edel Karlsson Håål	19 500	(58 000)
Lena Emanuelsson	23 000	(0)
Sven-Olof Hellman	19 500	(54 000)
Helen Thornberg	48 000	(34 000)

Rörlig ersättning

Styrelsen har beslutat om en ersättningspolicy. Enligt policyn utgår inte rörlig ersättning till ledande befattningshavare vilka är verkställande direktör, vice verkställande direktör, kapitalförvaltningschef, chef legal/compliance och riskmanager. Övriga anställda kan enligt policyn erhålla en rörlig ersättning maximerad till två månadslöner baserat på en treårig utvärderingsperiod. Ersättning utgår som kontant lön efter beslut av verkställande direktören som redovisar sitt beslut i efterhand till styrelsen. Ersättningspolicyn finns i sin helhet publicerad på föreningens webbplats.

Övriga ersättningar

Inga rörliga prestationsbaserade ersättningar utgår till styrelsen. Styrelsen har inga pensionsförmåner eller särskilda avgångsvederlag. Arvodet till styrelsen beslutas av överstyrelsen på förslag från verkställande direktören.

Till verkställande direktören har som kontant lön utbetalats 2 097 775 kr (2 037 401). Verkställande direktören har förmån av fri bil. Verkställande direktören är tillsvidareanställd med 60 år som pensionsålder. Pension

Personliga suppleanter

Jonas Bergström	34 000	(36 000)
Nils Henrik Schager	11 500	(36 000)
Roger Vilhelmsson	26 500	(0)
Pia Enochsson	40 000	(36 000)
Eva Fagerberg	36 000	(32 000)
Mikael Andersson	42 000	(34 000)
Roger Pettersson	20 500	(0)

utgår mellan 60-65 år med 70 % av gällande grundlön och en intjänandetid på 20 år. Pension efter 65 år utgår enligt ITP-planen. För verkställande direktören gäller rätt till lön och förmåner under 24 månader efter det att anställningen upphört på grund av uppsägning från föreningens sida. En ömsesidig uppsägningstid om sex månader gäller. Avräkning av utbetald ersättning skall ske om ersättning från annan anställning erhålls. Lön och övriga ersättningar till verkställande direktören beslutas av styrelsens ersättningsutskott. Ersättningsutskottet utgörs av Ulf Bengtsson, ordförande, Lars Fresker, Helen Thornberg och Mikael Andersson. Beslut i ersättningsutskottet redovisas i efterhand till styrelsen.

Lön och ersättningar till övriga anställda beslutas av verkställande direktören

Företagets pensionsplaner för tjänstepensioner är tryggade genom försäkringsavtal.

NOT 8 Kapitalavkastning, kostnader

	2013	2012
Kapitalförvaltningskostnader	-4	-5
Driftskostnader hänförliga till kapitalförvaltningen	-26	-23
Räntekostnader	0	0
Valutakursförluster, netto	0	-2
Realisationsförluster, netto	0	0
	-30	-30

Kostnaderna är hänförliga till finansiella tillgångar innehavda för handelsändamål.

NOT 10 Avkastningsskatt

	2013	2012
Avkastningsskatt	-122	-180
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	0	1
	-122	-179

Värdet på de nettotillgångar som förvaltas belastas med avkastningsskatt som beräknas och inbetalas av föreningen varje år för försäkrings-tagarnas räkning. Föreningen belastas inte med inkomstskatt.

NOT 9 Orealiserade förluster på placeringstillgångar

	2013	2012
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-581	0
	-581	0

NOT 11 Immateriella tillgångar

Övriga immateriella tillgångar	2013	2012
Anskaffningsvärde	66	66
Ackumulerade avskrivningar	-56	-54
	10	12

NOT 12 Aktier och andelar

	2013		2012	
	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Svenska aktier	7 065	10 153	5 813	7 692
Utländska aktier	15 100	15 663	14 258	13 994
	22 165	25 816	20 071	21 686

Klassificeras som finansiella tillgångar, värderade till verkligt värde med värdeförändring över resultaträkningen.

NOT 13 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

	2013		2012	
	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Svenska staten	0	0	0	0
Svenska bostadsinstitut	14 704	14 781	13 125	13 599
Övriga svenska emittenter	13 764	14 117	12 377	12 945
Utländska stater	0	0	0	0
Övriga utländska emittenter	3 648	3 631	3 547	3 499
Summa obligationer	32 116	32 529	29 049	30 043
varav efterställt				
Förlagslån tidsbundet	1 810	1 842	1 473	1 479

Klassificeras som finansiella tillgångar, värderade till verkligt värde med värdeförändring över resultaträkningen.

Totalt har 2(9) ränteplaceringar motsvarande ett uppskattat värde om 33(184) Mkr värderats av erkända internationella aktörer.

Under år 2013 har räntebetalningar från denna typ av placeringar erhållits med 22 Mkr.

NOT 14 Derivat

2013-12-31	Nominellt belopp, MSEK	Bokfört värde positivt	Bokfört värde negativt	2012-12-31	Nominellt belopp, MSEK	Bokfört värde positivt	Bokfört värde negativt
Valutaderivat				Valutaderivat			
AUD	344	27		AUD	337	14	
CAD	348	7		CAD	309	6	
CHF	198	2		CHF	169		-2
EUR	2 302	12		EUR	1 398	24	
GBP	1 200	5		GBP	1 123	16	
JPY	284	21		JPY	516	31	
NOK	50	0		NOK	104		-1
USD	5 638	38		USD	6 383	57	
Summa	10 364	112	0	Summa valutarelaterat	10 339	148	-3
varav clearat	0			varav clearat	0		
Aktierelaterade, optioner	3 615	162	-25	Aktierelaterade, optioner	2 487	40	
Summa	3 615	162	-25	Summa	2 487	40	
varav clearat	1 015	0		varav clearat	1 386		
Ränterelaterat	6 344	46	-60	Ränterelaterat	6 344	64	
Summa	6 344	46	-60	Summa	6 344	64	
varav clearat	1 000	0		varav clearat	0		
Summa, positivt och negativt		320	-85	Summa, positivt och negativt		252	-3
Summa verkligt värde, derivat		235		Summa verkligt värde, derivat		249	

Samtliga derivatinstrument klassificeras som innehav för handelsändamål med värdeförändring över resultaträkningen.

Derivatinstrument används vid förvaltningen av föreningens placerings-tillgångar och är ett alternativ till ett direkt köp eller försäljning av

värdepapper eller valuta. Huvudprincipen för handel med derivat är att handeln skall ske för att effektivisera förvaltningen eller minska kurs- och valutarisker.

NOT 15 Kompletterande information om finansiella instrument redovisade till verkligt värde

Placeringstillgångar uppdelat på olika typer av finansiella instrument värderade till verkligt värde

2013

Finansiella instrument	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Placeringstillgångar				
Aktier och andelar	19 797	580	5 439	25 816
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	30 219	550	1 760	32 529
Derivat – positivt värde	0	235	0	235
Summa	50 016	1 365	7 199	58 580

2012

Finansiella instrument	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Placeringstillgångar				
Aktier och andelar	15 742	527	5 417	21 686
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	27 821	665	1 557	30 043
Derivat – positivt värde	0	249	0	249
Summa	43 563	1 441	6 974	51 978

Klassificering av värdepapper till verkligt värde genom användning av en hierarki för verkligt värde som återspeglar betydelsen av de indata som använts i värderingarna. Hierarkin innehåller följande nivåer:

- Nivå 1** Noterade priser (ojusterade) på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder.
- Nivå 2** Andra indata än de noterade priser som ingår i nivå 1, som inte är direkt observerbara men värdet är härlett från priser på aktiv marknad.
- Nivå 3** Indata för tillgången eller skulden i fråga bygger till en betydande del på icke direkt observerbara marknadsdata dvs. det saknas aktiv marknad för identiska placeringar t.ex. fastighetsvärden.

Placeringar i nivå 3 består till övervägande delen av fastighetsrelaterade aktier med tillhörande aktieägarlån samt olika andra onoterade aktieinnehav. Fastighetsrelaterade placeringar återfinns i tabellen ovan bland aktier och andelar, fastighetsrelaterade aktieägarlån återfinns under obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Verkligt värde definieras som det pris till vilket finansiellt instrument kan säljas till en motpart som är fristående från föreningen. Den tänkta transaktionen utifrån vilket priset ska bestämmas utgår ifrån att parterna ingår en sådan transaktion av frivillighet, och inte av tvång i samband med t.ex. en likvidation, och även utgå från att motparten kan göra en kompetent bedömning av värdet på tillgången. Priser ska dessutom anses gälla under en tidsperiod som överensstämmer med föreningens möjlighet till handel och utifrån gällande placeringpolicy.

För finansiella instrument som är noterade på en etablerad marknad (nivå 1) bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. För återkommande och icke återkommande värderingar till verkligt värde som hänförs till nivå 2 och nivå 3 i hierarkin för verkligt värde tillämpar föreningen följande värderingstekniker med de utgångspunkter som anges nedan. Värdepapper kan vara utformade på många olika sätt för att uppfylla vissa syften och kan vara utformade med variationer i t.ex. val av löptider och olika valutakurser vilket innebär att värdepapperet i sig inte är noterade på en aktiv marknad med köp- och säljpriser som lätt och regelbundet finns tillgängliga på en allmän marknadsplats. Det betyder att värdepapperet inte uppfyller kraven för att klassificeras som att de tillhör nivå 1 i verkligt värde hierarkin. Däremot kan en rimlig bedömning av det verkliga värdet på värdepapperet härledas från observerbara noterade priser på likartade instrument eller med utgångspunkt i underliggande noteringar på de parametrar som behövs för att ange ett verkligt värde på värdepapperet som helhet. Bedöms dessa förutsättningar föreligga och värdepapperet med stor sannolikhet kan avecklas till detta värde utan fördröjning kan det klassificeras som nivå 2 i verkligt värde hierarkin, dvs. värdepapperet är ett instrument som direkt eller genom en värderingsmodell värderats med hjälp av

observerbar information som i sin tur hämtats från marknaden. De flesta av föreningens värdepapper värderas enligt nivå 1 eller nivå 2 i verkligt värde hierarkin. De värdepapper som inte uppfyller de strikta kraven för att kunna klassificeras som nivå 1 eller nivå 2, anses därmed tillhöra kategori 3. Det betyder att de är värdepapper vars värderingar bygger på indata i form av modeller eller värderingsmetoder vari det återfinns någon eller några indata som i väsentlig grad har påverkat det beräknade värdet på tillgången, och där dessa indata utgörs av antaganden eller skattningar som inte är observerbara på marknaden. Exempel på detta kan vara ett driftnetto för fastigheter som ingår i en onoterad fastighetsfond. I dessa fall har marknaden för det finansiella instrumentet bedömts att inte vara etablerad, och föreningen låter då ta fram det verkliga värdet genom att tillsammans med en oberoende etablerad aktör på kapitalmarknaden göra en objektiv värdering. Värderingar görs då i regel med utgångspunkt i en uppskattning av det förväntade framtida kassaflödet, där utgångspunkten för föreningens värderingar är att det framräknade värdet görs transparent och med en enhetlig värdering av värdepapper eller fonder där det finns en fungerande marknad och dagliga priser baserad på externa källor, samt att värdet härleds tillsammans med etablerade externa aktörer med gott renommé som värderar tillgångarna med utgångspunkt i framtagna värderingsmetoder och värderingsmodeller för värdepapper eller fonder som saknar aktiv marknad. Föreningen arbetar över tid med konsistenta värderingsmetoder och tillhandahåller i sina räkenskaper en tydlig dokumentation av gjorda värderingar. För värdepapper tillhörande nivå 3 använder föreningen som regel prisuppgifter från tredje part utan att göra någon justering. I förekommande fall justeras även prisuppgiften utifrån de kända transaktioner som föreningen gjort i investeringen mellan det att värderingen utfärdats av tredje part, och balansdagen. Exempel på marknadsaktörer är banker, emittenter, aktie- och kreditmäklare och auktoriserade fastighetsvärderare. Målsättning för värderingen ska alltid vara att vid varje tillfälle försöka uppnå ett så korrekt och rättvisande värde som möjligt.

forts. Not 15

Avstämning av verkligt värde samt resultatpåverkan från placeringar som ingår i nivå 3**2013****Förändring nivå 3 under året**

Placeringstillgångar	Aktier och andelar	Obligationer och räntebärande värdepapper	Derivat och optioner	Total
Ingående balans	5 417	1 557	0	6 974
Periodens köp	747	787	0	1 534
Periodens försäljningar	-874	-534	0	-1 408
Värdepappers- och valutavinster under perioden	435	-73	0	362
Förändringar i realiserat resultat pga. förändringar i:				
Marknadsvärdet	-286	23	0	-263
Överföringar från nivå 3 till nivå 1 eller nivå 2	0	0	0	0
Överföringar från nivå 1 eller nivå 2 till nivå 3	0	0	0	0
Utgående balans	5 439	1 760	0	7 199
Kuponger respektive utdelningar under perioden	105	158	0	263
Ingår i periodens resultat				
– därav som del i redovisat resultat	254	108	0	362
– därav som del i övrigt totalresultat	0	0	0	0

2012**Förändring nivå 3 under året**

Placeringstillgångar	Aktier och andelar	Obligationer och räntebärande värdepapper	Derivat och optioner	Total
Ingående balans	5 689	1 650	0	7 339
Periodens köp	427	116	0	543
Periodens försäljningar	-508	-208	0	-716
Värdepappers- och valutaförluster under perioden	31	-164	0	-133
Förändringar i realiserat resultat pga. förändringar i:				
Marknadsvärdet	-222	163	0	-59
Överföringar från nivå 3 till nivå 1 eller nivå 2	0	0	0	0
Överföringar från nivå 1 eller nivå 2 till nivå 3	0	0	0	0
Utgående balans	5 417	1 557	0	6 974
Kuponger respektive utdelningar under perioden	217	164	0	381
Ingår i periodens resultat				
– därav som del i redovisat resultat	26	163	0	189
– därav som del i övrigt totalresultat	0	0	0	0

För instrument redovisade i nivå 3 så används de skattningar av verkligt värde som Kåpan Pensioner anser vara rättvisande. Eftersom definitionen av nivå 3 är att bedömningen av verkligt värde bygger på någon form av modellbaserad värderingsteknik, som helt eller till del utnyttjar ej observerbara marknadsdata, betyder det att framräknat verkligt värde kan ändras genom att använda alternativa angreppssätt i värderingen, t.ex. andra modellantaganden eller andra parametrar.

En genomgång av varje enskild placering klassificering enligt verkligt värde hierarkin genomförs minst årligen i samband med bokslutsarbetet. Ändringar av nivå dokumenteras löpande under året i anslutning till respektive instruments värderingsunderlag. Den årliga genomgången innehåller motivering till ändrad klassificering under året, om sådan förekommit. Beskrivningar värderingsprocesser framgår av avsnittet "Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad" i not 2. Vid varje årsskifte görs en totalgenomgång av samtliga innehav. Inga överföringar har skett mellan nivå 1 och 2 till/från nivå 3 under året. Inga överföringar har skett mellan nivå 1 och 2.

Bedömning av utestående risker för placeringar redovisade i nivå 3**Utestående risker, nivå 3**

Placeringstillgångar	Andel i nivå 3		Andel i nivå 1 och 2	
	MSEK	Andel	MSEK	Andel
Ränterisk	72	1 %	2 811	99 %
Aktierisk	554	7 %	7 300	93 %
Fastighetsrisk	1 300	100 %	0	0 %
Kreditrisk	453	33 %	931	67 %
Valutarisk	34	7 %	397	93 %
Korrelationseffekt	-1 611	31 %	-3 652	69 %
Total nettorisik	802	9 %	7 787	91 %

Underlag för stresstest

Verkligt värde nivå 3 7 199 100 %

Utgångspunkten i den interna riskmättningsanalysen av olika tillgångsslag är de riskvariabler och parametrar som Finansinspektionen anvisar när föreningen rapporterar till myndigheten enligt den s.k. trafikljusmodellen. Modellen tar hänsyn till de olika riskernas inbördes korrelation och väger samman dessa med hjälp av en s.k. kvadratrotformel. Modellen bygger på att de olika tillgångsslagen ges ett antal olika antaganden om prisförändringarna t.ex. 30 % förändring av ränteläget eller ett fall på aktievärdena med 40 %. Man kan argumentera att korrelationsparametrarna inte kan avläsas ur marknadsdata, men deras syfte är att fånga upp hur stor förändring av marknadsvärdet som kan förväntas vid ett tänkt extremscenario, och därvid fånga upp eventuella beroenden. Korrelationsparametrarna sätts av den övervakande myndigheten.

Valutarisken för instrument i nivå 3 säkras med valutaterminer som i verkligt värde hierarkin, pga. sin värdering genom diskonterade kassaflöden, är klassificerade som tillhörande nivå 2. För att ge ett rättvisande värde på utestående valutarisk hänförliga till nivå 3, så beräknas denna med hänsyn till den valutasäkring som gjorts genom valutasäkringsinstrument, vilka klassas som nivå 2. Valutasäkringen görs i form av valutaterminer och basis-swappar. Det är kvarstående (överskjutande) valutarisk hänförlig till nivå 3 som redovisas här, och består av den andel av marknadsvärdet för de nivå 3 tillgångar, som inte är noterade i SEK, som inte varit valutasäkrade på balansdagen.

Beräkningen av hur stor andel av total nettorisik som är hänförlig till instrument som klassats som nivå 3 i verkligt värde hierarkin, har gjorts med det förenklade antagandet att korrelationen, inom respektive riskkategori, mellan instrument i nivå 3, och instrument i nivå 1 eller 2, är lika med ett.

Metoden och parametrarna är enbart en approximation av riskbilden baserat på empiriska studier av den historiska marknadsutvecklingen för grupper av tillgångsslag, och detta över en större grupp av försäkringsbolag och pensionskassor. Det innebär att för den enskilda

forts. nästa sida

forts. Not 15

tillgången kan både högre och lägre risknivå förekomma, liksom andra typer av risker. Sammantaget ger dock analysmetoden en tillfredsställande bedömning av den utestående risknivån för instrument i nivå 3 och deras andel av den totala risknivån. Avseende de tillgångar i nivå 3 som inte stresstestas med teoretiska modeller så utgörs merparten av s.k. alternativa investeringar, vilket är en samlingsbenämning på finansiella investeringar som anses okorrelerade med aktie- och räntemarknaderna och där illikvida finansiella instrument kan förekomma.

Kvantifiering av ej observerbara indata i nivå 3

För de värderingar till verkligt värde inom nivå 3 där föreningen anlitat tredje part för att beräkna värdet, tar föreningen inte fram kvantifierbar ej observerbar indata, utan använder prisuppgifter från denna tredje part utan justering. Skälet till detta är bland annat att de värderingsmodeller

som tredje part använt i sin interna värderingsprocess i regel är ägarskyddade hos tredje part och därför inte delges föreningen, dvs. det rör sig om bankers och värderingsinstituts s.k. *proprietary models* där föreningen inte har insyn i detaljerna kring vilka underliggande antaganden och värderingsmodeller som tillämpats i värderingsprocessen. För investeringar i vissa bolag under likvidation gör tredje part bedömningen att det finns möjlighet att återvinna en ospecificerad andel av investeringen men att sannolikheten för att detta inträffar inte kan kvantifieras, och tredje part tillhandahåller inte heller beloppen på de framtida kassaflöden som kan förväntas i återvinningsprocessen. Föreningen har i föreliggande värdering ansatt sannolikheten för detta till noll procent och därmed värderat dessa investeringar till noll kronor.

NOT 16 Övriga fordringar

	2013	2012
Skattefordran	2	2
Ej likvid försäljning placeringstillgångar	31	50
	33	52

NOT 18 Eget kapital

Upplysningar om förändringar i eget kapital lämnas i Rapport över förändring av eget kapital, sidan 14.

NOT 17 Materiella tillgångar

	2013	2012
Anskaffningsvärde	4	4
Ackumulerade avskrivningar	-2	-2
	2	2

NOT 19 Livförsäkringsavsättning

	2013	2012
Kåpan Tjänste *)	25 637	26 259
Kåpan Extra	4 375	4 173
Kåpan Plus	2 025	2 118
Kåpan ålderspension	7 349	7 913
Summa	39 386	40 463

*) Det tidigare produktområdet ITPK-P har inkluderats i Kåpan Tjänste.

NOT 20 Livförsäkringsavsättning

	2013	2012
Ingående balans	40 463	38 339
Inbetalda premier för nytecknade kontrakt	187	114
Inbetalda premier för kontrakt som tecknats under tidigare period	3 820	3 822
Utbetalt/överfört till Avsättning för oreglerade skador eller skulder	-1 449	-1 297
Riskresultat	-5	8
Uppräkning med diskonteringsränta	978	926
Effekt av ändrad diskonteringsränta	-3 107	646
Tilldelad återbäring	8	6
Avgiftsbelastning	-58	-60
Avkastningsskatt	-112	-89
Övertagna/överlåtna bestånd	0	0
Effekt av (övriga) förändrade aktuariella antaganden	515	-283
Andra förändringar	-1 854	-1 669
Utgående balans	39 386	40 463

NOT 21 Avsättning till oreglerade skador

	2013	2012
IB Rapporterade skador	14	16
IB Inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	0	1
Ingående balans	14	17
Uppräkning med diskonteringsränta	0	0
Avkastningsskatt	0	0
Avgiftsbelastning	0	0
Kostnad för skador som inträffat under innevarande år	0	0
Utbetalt/överfört till försäkringskulder eller andra kortfristiga skulder	-3	-3
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat)	0	-1
Effekt av ändrad diskonteringsränta	0	0
Effekt av (övriga) förändrade aktuariella antaganden	0	0
Förändring av IBNR	0	0
Andra förändringar	1	1
Utgående balans	12	14
UB Rapporterade skador	12	14
UB Inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	0	0

NOT 22 Övriga skulder

	2013	2012
Ej likvid köp placeringstillgångar	11	0
Övrigt	26	5
	37	5

NOT 23 Ställda säkerheter och åtaganden**Ställda säkerheter**

Derivataffärer görs antingen via erkända clearingsinstitut eller med motparter med god kreditvärdighet under tecknade ISDA-avtal. De derivataffärer som görs innebär marknadsexponering i form av valutakurs-, ränte-, aktiepris- och aktieindexrisker.

Som säkerhet för negativa marknadsvärden i ovan nämnda derivatkontrakt har enligt till ISDA-avtalen kopplade särskilda avtal om säkerheter för utestående åtaganden, sk CSA-avtal, ställts bankmedel motsvarande 0 (0) Mkr (poster inom linjen).

Åtaganden

Nominellt värde av valuta- och räntederivat redovisas i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter som åtagande (poster inom linjen) per respektive balansdag och uppgår 2013-12-31 till 12 743 (16 683) Mkr, se även not 14. Föreningen har normalt motsvarande fordran inom ramen för denna typ av derivatavtal.

Därutöver har föreningen utestående åtagande att investera i onoterade aktier och fonder, vilka uppgår till 1 442 (1 144) Mkr i enlighet med gällande avtal.

Totala åtaganden uppgår således till 14 185 (17 827) Mkr.

NOT 24 Förväntade återvinningstidpunkter**2013**

Mkr	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar			
Övriga immateriella tillgångar	0	10	10
Aktier och andelar	0	25 816	25 816
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	364	32 165	32 529
Derivat	235	0	235
Övriga fordringar	33	0	33
Materiella tillgångar	0	2	2
Kassa och bank	1 172	0	1 172
Upplupna ränteintäkter	458	0	458
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1	0	1
	2 263	57 993	60 256
Skulder			
Livförsäkringsavsättning	1 568	37 818	39 386
Avsättning till oreglerade skador	12	0	12
Avsättning för andra risker och kostnader	6	0	6
Övriga skulder	37	0	37
Uppl kostnader och förutb intäkter	2	0	2
	1 625	37 818	39 443

2012

Mkr	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar			
Övriga immateriella tillgångar	0	12	12
Aktier och andelar	0	21 686	21 686
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	250	29 793	30 043
Derivat	249	0	249
Övriga fordringar	52	0	52
Materiella tillgångar	0	2	2
Kassa och bank	1 191	0	1 191
Upplupna ränteintäkter	455	0	455
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	3	0	3
	2 200	51 493	53 693
Skulder			
Livförsäkringsavsättning	1 444	39 019	40 463
Avsättning till oreglerade skador	14	0	14
Avsättning för andra risker och kostnader	11	0	12
Övriga skulder	5	0	5
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2	0	2
	1 476	39 019	40 495

NOT 25 Kategori av finansiella tillgångar och skulder och deras verkliga värden

2013

Mkr	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Redovisat värde, totalt	Anskaffnings- värde
	Tillgångar som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Låne- fordringar		
Finansiella tillgångar					
Aktier och andelar	25 816	–	–	25 816	22 165
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	32 529	–	–	32 529	32 116
Derivat	–	235	–	235	0
Övriga fordringar	–	–	–	33	52
Kassa och bank	–	–	1 172	1 172	1 172
Upplupna ränteintäkter	458	–	–	458	458
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	–	–	–	1	1
Icke finansiella tillgångar	–	–	–	12	12
Summa	58 803	235	1 172	60 256	55 976

Mkr	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Redovisat värde, totalt
	Skulder som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Övriga finansiella skulder	
Finansiella skulder				
Avsättning för andra risker och kostnader	–	–	–	6
Övriga skulder	–	–	37	37
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	–	–	2	2
Försäkringstekniska avsättningar	–	–	–	39 398
Summa	–	–	39	39 443

2012

Mkr	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Redovisat värde, totalt	Anskaffnings- värde
	Tillgångar som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Låne- fordringar		
Finansiella tillgångar					
Aktier och andelar	21 686	–	–	21 686	20 071
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	30 043	–	–	30 043	29 049
Derivat	–	249	–	249	0
Övriga fordringar	–	–	–	52	52
Kassa och bank	–	–	1 191	1 191	1 191
Upplupna ränteintäkter	455	–	–	455	455
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	–	–	–	3	3
Icke finansiella tillgångar	–	–	–	14	14
Summa	52 184	249	1 191	53 693	50 835

Mkr	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Redovisat värde, totalt
	Skulder som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Övriga finansiella skulder	
Finansiella skulder				
Avsättning för andra risker och kostnader	–	–	–	11
Övriga skulder	–	–	5	5
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	–	–	2	2
Försäkringstekniska avsättningar	–	–	–	40 477
Summa	–	–	7	40 495

NOT 26 Upplysningar om närstående

Kåpan Pensioner försäkringsförening är en form av ekonomisk förening där allt överskott går tillbaka till föreningens medlemmar. Föreningen har som huvudändamål att förvalta och utbetala pensionsmedel för anställda som omfattas av avtal som slutits mellan Arbetsgivarverket och de statsanställdas huvudorganisationer, eller mellan andra parter, som tecknat pensionsavtal som knyter an till detta avtal.

Högsta beslutande organ är överstyrelsen. Ledamöterna av överstyrelsen är utsedda av parterna inom de det statliga avtalsområdet. Den operativa verksamheten leds av en styrelse som utser föreningens verkställande direktör.

Närstående definieras som styrelseledamöter och ledningspersoner inom Kåpan Pensioner och deras nära familjemedlemmar.

Ersättningar till styrelse och verkställande direktör framgår av not 7. I övrigt förekommer inga transaktioner med dessa personer eller deras närstående utöver normala kundtransaktioner som sker på marknads-
mässiga villkor.

Stockholm den 21 februari 2014

Ulf Bengtsson
Ordförande

Lars Fresker
Vice ordförande

Helen Thornberg

Gunnar Holmgren

Lena Emanuelsson

Monica Dahlbom

Gunnar Balsvik
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den 21 februari 2014

Anders Malmeby
Auktoriserad revisor

Eva Lindquist

Gunnar Larsson

Revisionsberättelse

Till överstyrelsen i Kåpan pensioner försäkringsförening,
org nr 816400-4114

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Kåpan pensioner försäkringsförening för år 2013.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorernas ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Granskningen har utförts enligt god revisions- sed. För den auktoriserade revisorn innebär detta att han eller hon utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisions- sed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur föreningen upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamåls-

enligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Kåpan pensioners finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att överstyrelsen fastställer resultat- räkningen och balansräkningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot föreningen. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med lagen om understödsföreningar, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller föreningens stadgar.

Vi anser att de revisionsbevis vi inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Vi tillstyrker att överstyrelsen beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 21 februari 2014

Anders Malmeby
Auktoriserad revisor
KPMG

Eva Lindquist

Gunnar Larsson

Överstyrelse, styrelse och revisorer

Överstyrelse

Utsedda av Arbetsgivarverket

Ordinarie ledamöter

Maria Ågren, Naturvårdsverket	
Elisabeth Bjar, Rikspolisstyrelsen	
Peter Brodd, Riksåklagaren	
Per-Olof Stålesjö, Försvarsmakten	
Kajsa Möller, Skatteverket	tom 130320
Fernando Alvarez, Migrationsverket	from 130321
Claes Vallin, Affärsverket Svenska kraftnät	
Per Bergdahl, Skolverket	tom 130320
Karin Coster, Statens beredning för medicinsk utvärdering	from 130321
Anna Cedemar, Riksarkivet	
Mats Engelbretson, Regeringskansliet	tom 130320
Tatjana Mineur, Länsstyrelsen Södermanland	from 130321
Hans Wallin, Jordbruksverket	
Lotta Liljegren, Rättsmedicinalverket	
Ann Fust, Uppsala universitet	
Ingegerd Olofsson, Luleå tekniska universitet	
Håkan Pallin, Statens veterinärmedicinska anstalt	tom 130320
Torbjörn Lindström, Statistiska centralbyrån	from 130321
Karl Pfeifer, Arbetsgivarverket	

Personliga suppleanter

Mikael Odenberg, Affärsverket Svenska Kraftnät	
Magnus Lundström, Rikspolisstyrelsen	
Margareta Sandberg, Kriminalvården	
Anette Ekström, Arbetsförmedlingen	
Lars-Åke Brattlund, Försäkringskassan	
Christina Burlin, Sjöfartsverket	tom 130320
Ulrika Worge Carlsson, Sjöfartsverket	from 130321
Lena Darås, Myndigheten för yrkeshögskolan	tom 130320
Gun-Britt Spring Larsson, Ungdomsstyrelsen	from 130321
Dan Jacobsson, Stiftelsen Tekniska museét	
Tatjana Mineur, Länsstyrelsen Södermanland	tom 130320
Margareta Skoglund, Rekryteringsmyndigheten	from 130321
Kristin Lindgren, Naturvårdsverket	
Douglas Boldt, Datainspektionen	
Marie Högström, Stockholms universitet	
Ann-Charlotte Jensen, Södertörns Högskola	
Torbjörn Lindström, Statistiska centralbyrån	tom 130320
Marie Lyxell Stålnacke, Lantmäteriet	from 130321
Matilda Nyström Arnek, Arbetsgivarverket	

Utsedda av de fackliga organisationerna

Ordinarie ledamöter

Peter Lennartsson, OFR	
Annette Carnhede, OFR	tom 130320
Britta Lejon, OFR	from 130321
Tom Johnson, OFR	
Håkan Sparr, OFR	
Bengt Sundberg, OFR	
Meeri Wasberg, OFR	tom 130320
Linda Englund, OFR	from 130321
Anna Nitzelius, OFR	
Ulla Thörnqvist, SEKO	
Ingrid Lagerborg, SEKO	
Christer Henriksson, SEKO	
Erik Johannesson, SEKO	
Hans Monthan, SEKO	
Git Claesson Pipping, Saco-S	
Carolina Gomez Lagerlöf, Saco-S	
Hans Lindgren, Saco-S	

Personliga suppleanter

Lars Hedin, OFR	tom 130320
Henriette Karling, OFR	from 130321
Siv Norlin, OFR	
Britta Unneby, OFR	
Fredrik Mandelin, OFR	
Björn Hartvigsson, OFR	
Mikael Krüger, OFR	
Mikael Boox, OFR	
Charlotte Olsson, SEKO	
Lennart Johansson, SEKO	
Gunnar Carlsson, SEKO	
Dennis Lövgren, SEKO	
Birger Bergvall, SEKO	
Robert Andersson, Saco-S	
Hans Norinder, Saco-S	
Peter Henriksson, Saco-S	

Styrelse

Representanter för arbetsgivarna

Ordinarie ledamöter

Ulf Bengtsson, Arbetsgivarverket, ordf.

Monica Dahlbom, Arbetsgivarverket

Gunnar Holmgren, Stålhållarämbetet

Personliga suppleanter

Jonas Bergström, Arbetsgivarverket

Nils Henrik Schager, Arbetsgivarverket tom 130320

Roger Vilhelmsson, Arbetsgivarverket from 130321

Pia Enochsson, Myndigheten för yrkeshögskolan

Representanter för de fackliga organisationerna

Ordinarie ledamöter

Lars Fresker, OFR, vice ordf.

Edel Karlsson Håäl, Saco-S tom 130320

Lena Emanuelsson from 130603

Sven-Olof Hellman, SEKO tom 130320

Helen Thornberg, SEKO from 130321

Personliga suppleanter

Eva Fagerberg, OFR

Mikael Andersson, Saco-S

Helen Thornberg, SEKO tom 130320

Roger Pettersson, SEKO from 130321

Revisorer

Revisorer

Anders Malmeby, auktoriserad revisor

Eva Lindquist, Saco-S

Gunnar Larsson, Konsumentverket

Personliga suppleanter

Gunilla Wernelind, auktoriserad revisor

Gunilla Hellström, OFR tom 130320

Minna Engberg, OFR from 130321

Eva Liedström Adler, Kronofogdemyndigheten

Definitioner

Avkastning

Det överskott som under ett år skapas när placeringstillgångarna ökat i värde. Överskottet efter garanterad ränta går i avgiftsbaserad traditionell livförsäkring till de försäkrade i form av återbäring och därmed en högre nivå på pensionen.

Derivat

Finansiellt instrument vars värde baseras på värdet av ett underliggande kontrakts värde i framtiden.

Erforderlig solvensmarginal

Ett minimikrav för kapitalbasens storlek. Solvensmarginalen bestäms något förenklat som vissa procentsatser av dels försäkringstekniska avsättningar, dels bolagets försäkringsrisker.

Försäkringskapital

Försäkringskapitalet består av inbetalda premier, avkastning/återbäring och riskkompensation minus avgifter, avkastningsskatt och eventuella utbetalningar från försäkringen.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnader i försäkringsrörelsen i procent av genomsnittligt förvaltad kapital.

Garanterad ränta

Räntesats som används för att årligen räkna upp inbetalade premier, i en försäkring med garanterad ränta. Räntan fastställs per inbetalning och gäller till dess pension skall utbetalas.

Kapitalbas

Skillnaden mellan bolagets tillgångar (minskat med finansiella skulder och obeskattade reserver) och de försäkringstekniska avsättningarna.

Kollektiv konsolideringsgrad

Anger förhållandet mellan det verkliga värdet på föreningens tillgångar och föreningens totala åtaganden i form av försäkringskapital till medlemmarna. I årsredovisningen används i vissa fall benämningen konsolideringsgrad som en kortform för ovanstående relation.

Konsolideringskapital

Består av föreningens egna kapital inklusive övervärden i placeringstillgångar.

Ränterisktäckningsgrad

De åtaganden föreningen har består till en dominerande del av fasta garanterade räntor på inbetalade premier. Den utestående ränterisken i gjorda åtaganden balanseras med motstående risk i utstående ränteplaceringar och tecknade räntederivat. Föreningen mäter den samlade utstående ränterisken genom måttet ränterisktäckningsgrad som anger hur stor andel av ränterisken på skuldsidan inklusive räntederivat som täcks av räntebärande placeringar (se not 2, sida 18).

Solvensgrad

Marknadsvärdet av föreningens tillgångar i procent av föreningens bokförda försäkringsskuld.

Totalavkastning

Föreningens resultat av placeringsverksamheten dvs. summan av realiserade och orealiserade värdeförändringen på placeringarna och erhållen direktavkastning. Vid beräkningen avkastningen ingår ej värdeförändringar i utestående försäkringsåtaganden.

Valutakurssäkring

Åtgärd för att säkerställa värdet på en viss valuta vid en viss tidpunkt.

Verkligt värde

Är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs.

Återbäring

Överskottsmedel som tilldelas eller presumtivt tilldelas en försäkringstagare.

Återbäringränta

Räntesats som används för att fördela föreningens avkastning till försäkringarna. Återbäringräntan beslutas av styrelsen årligen i efterskott.

KÅPAN PENSIONER

Kåpan pensioner försäkringsförening

Smålandsgatan 12³ • Box 7515 • 103 92 Stockholm
Tel 08-411 49 45 • Fax 08-21 31 51 • www.kapan.se
organisationsnr 816400-4114

